

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Рахункової палати
від 13.10.2020 № 27-5

ЗВІТ
про результати аудиту ефективності використання коштів
державного бюджету, виділених Національному агентству
України з питань державної служби
на професійне навчання державних службовців та посадових
осіб місцевого самоврядування

Київ 2020

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП.....	4
1. РЕЗУЛЬТАТИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА ЙОГО НАСЛІДКАМИ.....	5
2. АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ, РОЗМІЩЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ НА ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ, А ТАКОЖ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	6
3. АУДИТ ПЛАНУВАННЯ І ВИКОНАННЯ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЗА КПКВК 6121020	12
3.1. Стан планування коштів державного бюджету за бюджетною програмою 6121020.....	13
3.2. Стан затвердження та виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 6121020	18
4. АУДИТ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГЕНТСТВУ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗА КПКВК 6121020	24
5. АНАЛІЗ СТАНУ ФОРМУВАННЯ, РОЗМІЩЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ НА ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	36
5.1 Стан формування державного замовлення на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування	36
5.2 Порядок визначення виконавців державного замовлення на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.....	39
5.3 Стан розміщення державного замовлення на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування	43
5.4 Стан виконання державного замовлення на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування	48
6. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ	56
ВИСНОВКИ	58
ПРОПОЗИЦІЇ.....	65
ДОДАТКИ	68

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: стаття 98 Конституції України, статті 4, 7 Закону України «Про Рахункову палату», План роботи Рахункової палати на 2020 рік, доручення члена Рахункової палати для виконання повноважень члена Рахункової палати та забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 15.01.2020 № 08–05.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану і надання оцінки щодо своєчасності та повноти визначених бюджетних призначень, продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених Національному агентству України з питань державної служби на професійне навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування у 2018–2019 роках та I півріччі 2020 року, законності прийняття управлінських рішень, оцінка управлінських рішень і стану внутрішнього контролю.

Предмет аудиту: кошти державного бюджету (загальний та спеціальний фонди), що спрямовувалися у 2018 році за бюджетною програмою «Професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, забезпечення інституційного розвитку та адаптації державної служби до стандартів ЄС» в частині професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, а також у 2019 році та I півріччі 2020 року за бюджетною програмою «Професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» (далі – бюджетна програма 6121020), їх рух; управлінські рішення Національного агентства України з питань державної служби як головного розпорядника бюджетних коштів щодо виконання бюджетної програми 6121020; нормативно–правові акти, організаційно–розпорядчі акти та документи, що регламентують порядок виділення коштів державного бюджету та їх використання; бюджетна та фінансова звітність; первинні документи, документи бухгалтерського обліку, інші документи та дані, що стосуються видатків державного бюджету; матеріали внутрішнього аудиту.

Об'єкти аудиту: Національне агентство України з питань державної служби (далі – НАДС, Агентство), Українська школа урядування¹ (далі – УШУ, Школа).

Початкові обмеження щодо проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту):

часові: 2018–2019 роки та I півріччя 2020 року;

географічні: місто Київ.

¹ Українська школа урядування є правонаступником Всеукраїнського центру підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування (далі – ВЦПК).

Термін проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) та підготовки проєкту Звіту: 10.02.2020 – 13.10.2020².

Критерії оцінки використання коштів:

- продуктивність: встановлення співвідношення між результатами діяльності об'єктів аудиту бюджетної програми і використаними для досягнення таких результатів коштами державного бюджету;
- результативність: встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності об'єктів аудиту запланованим показникам; стан досягнення запланованих показників; відповідність затверджених обсягів державного замовлення на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування потребам держави;
- економність: стан досягнення об'єктами аудиту запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного державним бюджетом обсягу коштів за бюджетною програмою 6121020;
- законність: відповідність управлінських рішень об'єктів аудиту щодо спрямування та використання коштів державного бюджету положенням чинного законодавства;
- оцінка стану внутрішнього контролю: спроможність системи внутрішнього контролю запобігати незаконному та неефективному використанню бюджетних коштів.

Методи проведення аудиту: аналіз нормативно-правових, організаційно-розпорядчих актів та документів, пов'язаних з предметом заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту); аналіз показників бюджетної програми 6121020 за 2018–2019 роки та I півріччя 2020 року, звітів про виконання паспортів за 2018–2019 роки, перевірка руху коштів загального та спеціального фондів Державного бюджету України; аналіз матеріалів перевірок контролюючих органів; опрацювання матеріалів засобів масової інформації та спеціальних видань; опитування посадових осіб об'єктів аудиту.

Аудит проведено відповідно до затвердженої програми. За результатами аудиту на об'єктах контролю складено два акти, які підписано без зауважень.

ВСТУП

Сучасне знання щодо загальних процесів розвитку людства перебуває в стані глибоких інтелектуальних і політичних змін. Україна потребує на сьогодні управлінських кадрів нової якості, здатних прискорити соціально-економічний розвиток як регіонів, так і країни в цілому, здійснювати професійну діяльність в умовах ризиків і викликів, які постійно постають перед нашою державою. Все це вимагає модернізації системи професійного

² Рішення Рахункової палати «Про внесення змін до Плану роботи Рахункової палати на 2020 рік» від 03.04.2020 № 8-2, від 28.07.2020 № 19-3.

навчання, зміни формату підготовки сучасних посадовців, запровадження нових стандартів професійної освіти у сфері публічної служби.

На сьогодні Парламент України, Президент і Уряд здійснюють системні кроки щодо реформування вітчизняної системи державного управління. Як зазначено у Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року³, «Якість підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців не відповідає сучасним викликам. Зміст професійного навчання державних службовців не відповідає наявним потребам у такому навчанні. Система професійного навчання залишається закритою і фактично унеможлиблює доступ недержавних провайдерів освітніх послуг, впровадження дієвих методів професійного навчання на основі сучасних інформаційно-комунікативних технологій. Все це вимагає створення сучасної цілісної, мобільної та гнучкої системи професійного навчання з розвиненою інфраструктурою, ефективним управлінням і належним ресурсним потенціалом».

Перед службовцями та посадовими особами місцевого самоврядування також постають нові проблемні питання, які потребують пошуку належної відповіді. Усе це передбачає здобуття нових знань та підвищення рівня професійної компетентності всього корпусу службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування. Проведення реформи місцевого самоврядування потребуватиме ефективного кадрового забезпечення. Для цього актуалізується проблема формування та реалізації дієвої кадрової політики на місцях; удосконалення системи підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації посадових осіб, службовців органів місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад; запровадження професійних програм підготовки кадрів для органів місцевого самоврядування.

1. РЕЗУЛЬТАТИ ПОПЕРЕДНЬОГО АУДИТУ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА ЙОГО НАСЛІДКАМИ

За результатами проведення аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, НАДС надіслано Звіт про результати аудиту і рішення Рахункової палати від 13.03.2018 № 5–3, що містили 12 рекомендацій щодо усунення виявлених порушень і недоліків.

Результати аудиту розглянуто на засіданні колегії НАДС 07.06.2018 (рішення № 2018/2–1). Наказом Агентства від 11.06.2018 № 138 затверджений «План заходів щодо усунення порушень і недоліків,

³ Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 № 474 (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.12.2018 № 1102-р) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80#Text>.

зазначених у рішенні Рахункової палати від 13 березня 2018 № 5–3» (12 заходів), у яких визначено терміни виконання та відповідальних виконавців. Установлено, що окремі рекомендації, надані за результатами аудиту, не враховано НАДС, хоча і включено до заходів.

Стан реагування НАДС на рекомендації Рахункової палати засвідчив, що за минулі два роки керівництвом Агентства не вживалося достатніх заходів для реалізації наданих пропозицій. Зокрема, без належної уваги залишилися дві рекомендації: при плануванні видатків за державними контрактами на підготовку магістрів і підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування здійснювати деталізовані розрахунки до проєкту кошторису і кошторису НАДС та запровадження належного контролю за діяльністю Всеукраїнського центру підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування (зараз Українська школа урядування). Решта заходів унаслідок внесення змін до законодавства втратили свою актуальність.

2. АНАЛІЗ НОРМАТИВНО–ПРАВОВОЇ БАЗИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ, РОЗМІЩЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ НА ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ, А ТАКОЖ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Відповідно до частини четвертої статті 53 Конституції України громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі.

Пунктом 4.3 Рішення Конституційного Суду України від 04.03.2004 № 5–рп/2004 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України встановлено, що «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно–технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах» (справа про доступність і безоплатність освіти). Аналізуючи положення статей Основного Закону України (254к/96–ВР), де вживається термін «безоплатність», а також згідно з тлумаченням цього терміну в Рішенні Конституційного Суду України від 29 травня 2002 року № 10–рп/2002 (справа про безоплатну медичну допомогу), Конституційний Суд України дійшов висновку, що «**безоплатність**» зазначених у положеннях частини третьої статті 53 Конституції України (254к/96–ВР) рівнів освіти у державних і комунальних навчальних закладах слід розуміти як можливість здобуття освіти у цих закладах без оплати, тобто без внесення плати у будь–якій формі за освітні послуги, відповідно до державного стандарту **в межах тих видів освіти, безоплатність яких визначена у цих положеннях**. Забезпечення безоплатності освіти на всіх рівнях є однією з гарантій її доступності.

Абзацами другим та четвертим частини першої статті 4 Закону України від 01.07.2014 № 1556–VII «Про вищу освіту» (далі – Закон № 1556) було встановлено, що громадяни України **мають право безоплатно здобувати**

вищу освіту в державних і комунальних закладах вищої освіти на конкурсній основі відповідно до стандартів вищої освіти, якщо певний ступінь вищої освіти громадянин здобуває вперше за кошти державного або місцевого бюджету.

Громадяни України, які не завершили навчання за кошти державного або місцевого бюджету за певним ступенем освіти, мають право повторно безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних закладах вищої освіти за тим самим ступенем освіти, **за умови відшкодування до державного або місцевого бюджету коштів, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців**, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Після внесення змін згідно із Законом України від 08.12.2019 № 392 «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» (далі – Закон 392) до Закону № 1556, абзац другої частини першої статті 4 має таку норму: громадяни України мають право безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних закладах вищої освіти на конкурсній основі, якщо певний ступінь вищої освіти громадянин здобуває вперше за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, **а також в інших випадках, передбачених законодавством.**

Отже, з 16.01.2020 Законом 392 внесені зміни до частини першої статті 4 Закону № 1556, відповідно до якої громадянам України надано право безоплатно здобувати вищу освіту також в інших випадках, передбачених законодавством.

Відповідно до пункту 10 частини першої статті 13 Закону № 1556 центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки формує пропозиції і розміщує державне замовлення **на підготовку фахівців із вищою освітою у порядку, встановленому законодавством.**

Згідно з частиною першою статті 71 Закону № 1556 фінансування державних закладів вищої освіти здійснюється за рахунок коштів державного бюджету **на умовах державного замовлення на оплату послуг з підготовки фахівців**, наукових і науково–педагогічних кадрів та за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, з дотриманням принципів цільового та ефективного використання коштів, публічності та прозорості у прийнятті рішень.

Згідно з статтею 48 Закону України від 10.12.2015 № 889 «Про державну службу» (далі – Закон № 889) державним службовцям створюються умови для підвищення рівня професійної компетентності шляхом професійного навчання, яке проводиться постійно.

Професійне навчання державних службовців проводиться за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством, **через систему підготовки, перепідготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації**, зокрема у сфері публічного управління та адміністрування, у встановленому законодавством порядку в навчальних закладах, установах,

організаціях незалежно від форми власності, які мають право надавати освітні послуги, у тому числі за кордоном.

Керівник державної служби у межах витрат, передбачених на утримання відповідного державного органу, забезпечує організацію професійного навчання державних службовців, підвищення кваліфікації державних службовців на робочому місці або в інших установах (організаціях), а також має право відповідно до закону закуповувати послуги, необхідні для забезпечення підвищення кваліфікації державних службовців, у підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, фізичних осіб.

Підвищення рівня професійної компетентності державних службовців проводиться протягом проходження служби, а підвищення кваліфікації – не рідше одного разу на три роки.

Керівник державної служби забезпечує професійне навчання державних службовців, вперше призначених на посаду державної служби, протягом року з дня їх призначення.

Пунктом 6 Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.02.2019 № 106 (далі – Положення № 106) визначено, що право на професійне навчання реалізується, зокрема, через підготовку – успішне виконання учасниками професійного навчання відповідної освітньо–професійної програми, що є підставою для присудження ступеня вищої освіти за рівнем магістра за спеціальностями, необхідними для професійної діяльності на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування, зокрема за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування»; підвищення кваліфікації – набуття учасниками професійного навчання нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань.

Ступені вищої освіти визначені частиною другою статті 5 Закону № 1556, а саме: молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії/доктор мистецтва, доктор наук.

Згідно із статтею 19 Закону № 889 право на державну службу залежно від категорії мають громадяни України, яким присвоєно ступінь вищої освіти як магістра, так і бакалавра, молодшого бакалавра без визначення спеціальності.

Відповідно до Положення № 106 в редакції, що діяла до 02.07.2020, НАДС є державним замовником на підготовку кадрів за освітньо–професійними програмами спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» за ступенем магістра за вечірньою та заочною (дистанційною) формами навчання державних службовців, посади яких належать до 6–9 групи оплати праці, та посадових осіб місцевого самоврядування, посади яких віднесені до

п'ятої – сьомої категорії посад в органах місцевого самоврядування, а з 02.07.2020 – за вечірньою, заочною, дистанційною формами навчання державних службовців, посади яких належать до посад державної служби підкатегорії Б3 категорії «Б», категорії «В», та посадових осіб місцевого самоврядування, посади яких віднесені до п'ятої – сьомої категорії посад в органах місцевого самоврядування.

Аналіз показників обсягів державного замовлення, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 26.06.2019 № 615 та від 08.07.2020 № 616, засвідчив, що НАДС, як державному замовнику, затверджено обсяги на прийом та випуск магістрів винятково за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування».

У пункті 9 частини першої статті 2 Закону № 889 наводяться терміни, які вживаються у цьому значенні, зокрема, **професійне навчання** – набуття та вдосконалення професійних знань, умінь та навичок, що забезпечує відповідний рівень професійної кваліфікації державного службовця для його професійної діяльності.

Відповідно до пункту 7 частини третьої статті 13 Закону № 889 центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, **формує пропозиції щодо обсягів державного замовлення на професійне навчання державних службовців** для державних потреб на основі їхніх професійних компетенцій та **розміщення затверджених обсягів** згідно із законодавством, забезпечує **своєчасне фінансування** виконавців державного замовлення відповідно до укладених державних контрактів.

Отже, Законом № 889 центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, **не наділений компетенцією щодо формування пропозиції і розміщення державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою у порядку, встановленому законодавством, а лише у частині формування пропозиції щодо обсягів державного замовлення на підвищення кваліфікації. При цьому у жодному іншому Законі України таке право НАДС не визначено.**

Частиною другою статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Крім того, згідно з частиною третьою статті 113 Конституції України Кабінет Міністрів України у своїй діяльності керується цією Конституцією та законами України, а також указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України.

Водночас згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2009 № 789 затверджено Порядок прийому на навчання за освітньо–

професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» (далі – Порядок 789).

Так, згідно з пунктом 4 Порядку 789 навчання здійснюють заклади вищої освіти, **відібрані на конкурсній основі у порядку, затвердженому НАДС**, та на підставі ліцензії на освітню діяльність.

Крім того, зазначена норма знайшла своє відображення й у підпункті 34 пункту 4 Положення про Національне агентство України з питань державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 500 (далі – Положення 500). Так, НАДС відповідно до покладених на нього завдань, зокрема, здійснює **конкурсний відбір виконавців державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» та підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих держадміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування, укладає з ними державні контракти та контролює їх виконання.**

Водночас відповідно до частини першої статті 19 Закону № 889 право на державну службу мають повнолітні громадяни України, які вільно володіють державною мовою та яким присвоєно ступінь вищої освіти не нижче: магістра – для посад категорій «А» і «Б»; бакалавра, молодшого бакалавра – для посад категорії «В».

Тобто, є колізія законодавства коли у 2018–2019 та I півріччі 2020 року отримувати вищу освіту за державним замовленням на безоплатній основі можливо було лише за умови здобуття її вперше. При цьому існували певні неузгодженості щодо визначення повноваження НАДС щодо формування пропозиції і розміщення державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою. Аудитом встановлено, що кошти Державного бюджету України на здобуття другої вищої освіти на безоплатній основі – за державним замовленням в умовах правової неузгодженості протягом 2018–2019 років та за I півріччя 2020 року використано у розмірі **73 043,6 тис. грн⁴**.

Крім того, у 2018–2020 роках формування, розміщення та виконання державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою здійснювалося на підставі Закону України від 20.11.2012 № 5499–VI «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково–педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів» (далі – Закон № 5499), яким передбачається обов’язкове проведення державними

⁴ З них: 2018 рік – 29 251,2 тис. грн; 2019 рік – 37 958,7 тис. грн; I півріччя 2020 року – 5 833,7 тис. гривень.

замовниками **конкурсу серед потенційних** виконавців державного замовлення – вищих навчальних закладів (далі – ВНЗ).

Згідно з статтею 3 Закону № 5499 розміщення державного замовлення здійснюється державними замовниками на конкурсних засадах (крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті) у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти.

Розміщення державного замовлення здійснюється державними замовниками без проведення конкурсу у разі: забезпечення оборони України, державної безпеки і захисту державного кордону, Збройних Сил України, Служби безпеки України, інших військових формувань та правоохоронних органів, служби цивільного захисту, організація і порядок діяльності яких визначаються законом; забезпечення підготовки фахівців за відповідною спеціальністю одним навчальним закладом відповідно до наданої ліцензії; наявності конкретної угоди про надання освітніх послуг між навчальним закладом та замовником кадрів.

Однак у супереччя зазначеній нормі Закону Кабінетом Міністрів України прийнято постанови Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 № 207, від 10.04.2019 № 303, від 01.07.2020 № 549, відповідно до яких у 2018–2020 роках виконання державного замовлення на підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування Національного агентства України з питань державної служби здійснюється закладами освіти, що перебувають у сфері управління Національного агентства з питань державної служби – Українська школа урядування (у 2018 році Всеукраїнський центр підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування), Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України – Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління, Міністерства юстиції України – Інститут права та післядипломної освіти, Державної служби фінансового моніторингу України – Академія фінансового моніторингу, Державного управління справами – Національна академія державного управління при Президентові України, Національної академії педагогічних наук – Університет менеджменту освіти та Центр підвищення кваліфікації сфери управління Міністерства соціальної політики України, **поза конкурсом**.

Правові підстави щодо прийняття таких рішень Урядом відсутні, тобто вони прийняті з порушенням визначених норм Закону № 5499.

Під час аудиту встановлено, що протягом 2018–2019 років та за I півріччя 2020 року без проведення конкурсного відбору на розміщення державного замовлення НАДС використано кошти

загального фонду державного бюджету в сумі 123 043,6 тис. грн⁵, що є порушенням Закону № 5499.

3. АУДИТ ПЛАНУВАННЯ І ВИКОНАННЯ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЗА КПКВК 6121020

Професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування здійснювалося НАДС у 2018–2020 роках в межах коштів, затверджених у Державному бюджеті України за КПКВК 6121020 «Професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, забезпечення інституційного розвитку та адаптації державної служби до стандартів ЄС» (у 2018 році), «Професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» (у 2019–2020 роках).

Метою бюджетної програми 6121020 визначено:

– у 2018 році – «Задоволення потреб державних органів у фахівцях з високим рівнем професіоналізму, здатних компетентно і відповідально виконувати управлінські функції, сприяти розвитку державної служби та адаптації до стандартів Європейського Союзу»;

– у 2019 році – «Задоволення потреб державних органів у фахівцях з високим рівнем професіоналізму, здатних компетентно і відповідально виконувати управлінські функції, сприяти розвитку державної служби»;

– у 2020 році – «Задоволення потреб державних органів та органів місцевого самоврядування у фахівцях з високим рівнем професіоналізму, здатних компетентно і відповідально виконувати управлінські функції».

У 2018–2019 роках та I півріччі 2020 року НАДС було головним розпорядником коштів державного бюджету за КПКВК 6121020, виконання якої забезпечується його апаратом. Розпорядником коштів державного бюджету нижчого рівня, який забезпечує виконання КПКВК 6121020, у системі головного розпорядника були ВЦПК/УШУ та Центр адаптації (у 2018 році).

У 2018–2019 роках НАДС, в порушення вимог статті 8 Бюджетного кодексу України, пункту 1 наказу Міністерства фінансів України від 14.11.2011 № 11 «Про бюджетну класифікацію» (далі – наказ Мінфіну № 11), за бюджетною програмою 6121020 визначалася потреба у видатках Центру адаптації в розмірі 18 491,5 тис. грн⁶ за кодом функціональної класифікації 0950 «Післядипломна освіта», замість КФК 0133 «Інша діяльність у сфері державного управління», що відповідно до пункту 31 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

⁵ З них у 2018 році – 53 761,5 тис. грн; у 2019 році – 50 992,6 тис. грн; за I півріччя 2020 року – 18 289,5 тис. гривень.

⁶ У 2018 році – 9 051,5 тис. грн та в 2019 році – 9 940,0 тис. гривень.

Як наслідок, у порушення вимог статті 8 Бюджетного кодексу України, пункту 1 наказу Мінфіну № 11, у 2018 році за бюджетною програмою 6121020 НАДС затверджені видатки та здійснено фінансування Центру адаптації в розмірі **9 112,5 тис. грн⁷** за кодом функціональної класифікації 0950 «Післядипломна освіта», замість КФК 0133 «Інша діяльність у сфері державного управління», **що відповідно до пункту 31 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

Паспортами бюджетної програми 6121020 затверджено бюджетні призначення у 2018 році в обсязі 106 300,3 тис. грн за 32 напрямками використання бюджетних коштів, у 2019 році – 104 538,3 тис. грн за 25 та в 2020 році – 103 482,8 тис. грн за 32 напрямками використання бюджетних коштів.

Із загальної суми затверджених за бюджетною програмою 6121020 бюджетних призначення, обсяги видатків на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування становили на 2018 рік – 94 487,8 тис. грн за 22 напрямками використання бюджетних коштів⁸, на 2019 рік – 104 538,3 тис. грн за 25 напрямками, 2020 рік – 103 482,8 тис. грн за 32 напрямками використання бюджетних коштів.

Схема руху коштів Державного бюджету України, виділених НАДС за бюджетною програмою 6121020 протягом 2018–2019 років та I півріччя 2020 року наведена у додатку 1.

3.1. Стан планування коштів державного бюджету за бюджетною програмою 6121020

Незабезпечення НАДС як головним розпорядником бюджетних коштів складання розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня проєктів кошторисів на 2018–2020 роки, спричинило формування НАДС бюджетних запитів за бюджетною програмою 6121020 на відповідний плановий бюджетний період не за показниками зведених кошторисів, а за даними бюджетних пропозицій у формі бюджетних запитів, чим порушено вимоги пунктів 11, 12, 13 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок № 228), що відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Визначена потреба за КПКВК 6121020 за виконавцями у 2018–2020 роках наведена у таблиці 1.

⁷ Потреба на утримання Центру адаптації в 2019 році була врахована за бюджетною програмою 6121030, фінансування якої здійснюється за КФК 0133 «Інша діяльність у сфері державного управління».

⁸ Без урахування 9 напрямів, виконання яких здійснювалось Центром адаптації.

Таблиця 1

Визначена потреба за КПКВК 6121020 за виконавцями у 2018–2020 роках
(тис. грн)

Виконавці	2018		2019		2020		Разом	
	ЗФ	СФ	ЗФ	СФ	ЗФ	СФ	ЗФ	СФ
Апарат НАДС	49264,3	0	58457,1	0	51331,3	0	159053,1	0
ВЦПК/УШУ	39849,5	8000,0	41713,2	9438,2	58736,2	12551,8	140298,9	29990,0
Центр адаптації	9051,5	0	9940,0	0	0	0	18991,5	0
Всього	98165,3	8000,0	110110,3	9438,2	110067,9	12551,8	318343,5	29990,0

*ЗФ – загальний фонд, СФ – спеціальний фонд

Дані таблиці свідчать, що потреба у коштах державного бюджету за КПКВК 6121020 у 2018 році визначена в розмірі 106 165,3 тис. грн, у 2019 році – 119 548,5 тис. грн, у 2020 році – 122 619,7 тис. гривень.

Із загального обсягу розрахованих видатків за бюджетною програмою потреба у видатках із центрального апарату НАДС становила: у 2018 році – 49 264,3 тис. грн, або 46,4 відс., у 2019 році – 58 457,1 тис. грн, або 48,9 відс., у 2020 році – 51 331,3 тис. грн, або 41,9 відс.;

ВЦПК становила: у 2018 році – 47 849,5 тис. грн, або 45,1 відс., у 2019 році – 51 151,4 тис. грн, або 42,8 відс., у 2020 році – 71 288,0 тис. грн, або 58,1 відс.;

Центру адаптації у 2018 році 9 051,5 тис. грн, або 8,5 відс. у 2019 році – 9 940,0 тис. грн, або 8,3 відсотка.

Встановлено, що ВЦПК при складанні бюджетного запиту на 2018–2020 роки **детальні розрахунки та обґрунтування надходжень до спеціального фонду** в сумі 29 990,0 тис. грн (у 2018 році – 8 000,0 тис. грн, у 2019 році – 9 438,2 тис. грн, у 2020 році – 12 551,8 тис. грн) до НАДС **не надавались**, чим порушено вимоги пункту 17 Порядку № 228 та пункту 2.11. Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2012 № 687, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.06.2012 за № 1057/21369 (далі – Інструкція № 687). Як наслідок, НАДС за відсутності належного контролю включено до бюджетного запиту за КПКВК 6121020 на 2018–2020 роки обсяги надходжень до спеціального фонду в розмірі **29 990,0 тис. грн** (за джерелом доходів від додаткової (господарської) діяльності (25010200) **без детальних розрахунків та обґрунтувань, що призвело до визначення недостовірних обсягів бюджетних коштів при плануванні бюджетних показників та відповідно до пункту 3 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

Структура визначеної потреби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за КПКВК 6121020 за видатками на підготовку магістрів та підвищення кваліфікації у 2018–2020 роках наведена у табл. 2.

Таблиця 2

Структура визначеної потреби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за КПКВК 6121020 за видатками на підготовку магістрів та підвищення кваліфікації у 2018–2020 роках

(тис. грн)

Виконавці	2018		2019		2020		Разом	
	підготовка магістрів	підвищення кваліфікацій	підготовка магістрів	підвищення кваліфікацій	підготовка магістрів	підвищення кваліфікацій	підготовка магістрів	підвищення кваліфікацій
Апарат НАДС загальний фонд	33 239,3 (2 напрями)	16 025,0 (7 напрямів)	38 278,0 (1 напрям)	20 179,1 (11 напрямів)	24 282,1 (1 напрям)	27 049,2 (15 напрямів)	95 799,4	63 253,7
ВЦПК/УІУ, у т. ч.:	–	47 849,5 (12 напрямів)	–	51 151,4 (12 напрямів)	–	71 288,0 (16 напрямів)	–	170 288,9
загальний фонд	–	39 849,5	–	41 713,2	–	58 736,2	–	140 298,9
спеціальний фонд	–	8 000,0	–	9 438,2,0	–	12 551,8	–	29 990,0
Разом	33 239,3	63 874,5	38 278,0	71 330,6	24 282,1	98 337,6	95 799,4	233 542,6

Дані табл. 2 свідчать, що потреба в коштах на підготовку магістрів у 2019–2020 роках визначалась центральним апаратом НАДС: на 2018 рік за двома напрямками використання бюджетних коштів – 33 239,3 тис. грн, у 2019 – 2020 роках за одним напрямом – 38 278,0 тис. грн та 24 282,1 тис. грн відповідно.

Потреба в коштах на підвищення кваліфікації у 2018–2020 роках визначалась:

– на 2018 рік в загальній сумі 63 874,5 тис. грн, з якої центральним апаратом НАДС за 7 напрямками використання бюджетних коштів в сумі 16 025,0 тис. грн (або 25,1 відс.), ВЦПК за 12 напрямками – 47 849,5 тис. грн (або 74,9 відсотка);

– на 2019 рік у загальній сумі 71 330,6 тис. грн, з якої центральним апаратом НАДС за 11 напрямками використання в сумі 20 179,2 тис. грн (28,3 відс.), УІУ – за 12 напрямками у сумі 51 151,4 тис. грн (71,7 відсотка);

– на 2020 рік в загальній сумі 98 337,6 тис. грн, з якої центральним апаратом НАДС за 15 напрямками – 27 049,6 тис. грн (27,5 відс.), УІУ за 6 напрямками – 71 288,0 тис. грн (72,5 відсотка).

Проведеним аналізом обґрунтованості потреби, визначеної в бюджетних запитах на 2018–2020 роки встановлено, що потреба визначена центральним апаратом НАДС у видатках загального фонду на 2018–2020 роки за КПКВ 2282 «Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку» в загальній сумі 51 758,9⁹ тис. грн (на підготовку магістрів – 15 946,0 тис. грн, підвищення кваліфікації – 35 812,9 тис. грн) визначалась за відсутності

⁹ На 2018 рік – 6 324,4 тис. грн; на 2019 рік – 12 911,4 тис. грн, на 2020 рік – 32 523,1 тис. гривень.

детальних розрахунків і обґрунтувань та за відсутності затвердженої методики щодо розрахунку вартості навчання магістрів, вартості підвищення кваліфікації окремо за короткостроковими та довгостроковими програмами. ВЦПК/УШУ не забезпечено подання до НАДС за бюджетною програмою 6121020 обґрунтованих розрахунків до бюджетного запиту на 2018–2020 роки загалом 54 101,0¹⁰ тис. гривень.

Як наслідок, НАДС за відсутності проектів кошторисів при плануванні бюджетних показників на 2018–2020 роки за бюджетною програмою 6121020 без обґрунтованих витрат **визначено недостовірні обсяги бюджетних коштів у обсязі 105 859,9¹¹ тис. грн** (на підготовку магістрів – 15 946,0 тис. грн, на підвищення кваліфікації – 35 812,9 тис. грн, на утримання ВЦПК/УШУ – 54 101,0 тис. грн¹²), чим порушено вимоги пунктів 11, 12, 13 Порядку № 228 та пункту 2.1. Інструкції № 687, що відповідно до пункту 3 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Отже, НАДС як головним розпорядником, у порушення вимог абзацу четвертого пунктів 2.1 та 2.8 розділу II Інструкції № 687, до бюджетного запиту за бюджетною програмою 6121020 на 2018–2020 роки включено недостовірні дані в обсязі 105 859,9¹³ тис. грн (на підготовку магістрів – 15 946,0 тис. грн, на підвищення кваліфікації – 35 812,9 тис. грн, на утримання ВЦПК/УШУ – 54 101,0 тис. грн), що становить 30,4 відс. визначеної потреби за бюджетною програмою та відповідно до пункту 1 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Законами про державний бюджет на 2018–2020 роки¹⁴ НАДС як головному розпоряднику бюджетних коштів затверджено бюджетні призначення за КПКВК 6121020: на 2018 рік в обсязі

¹⁰ На 2018 рік – 22 997,0 тис. грн; на 2019 рік – 18 630,7 тис. грн, на 2020 рік – 12 473,3 тис. гривень.

¹¹ У 2018 році – 29 321,4 тис. грн (за загальним фондом 24 753,1 тис. грн; за спеціальним – 4 568,3 тис. грн); в 2019 році – 31 542,1 тис. грн (за загальним фондом 26 734,6 тис. грн; за спеціальним – 4 807,5 тис. грн); в 2020 році – 44 996,4 тис. грн (за загальним фондом – 41 831,2 тис. грн; за спеціальним фондом – 3 165,2 тис. гривень).

¹² На оплату праці (фонд преміювання, фонд за погодинною оплатою) в обсязі 31 053,6 тис. грн (КЕКВ 2110); нарахування на оплату праці (КЕКВ 2120) – 334,3 тис. грн; придбання газет і журналів – 30,0 тис. грн (КЕКВ 2210); на придбання проїзних квитків – 324,8 тис. грн (КЕКВ 2250) на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 3 786,2 тис. грн (КЕКВ 2270); продукти харчування в обсязі 2 600,0 тис. грн (КЕКВ 2230); на оплату послуг (крім комунальних) – 1 047,4 тис. грн (КЕКВ 2240); капітальний ремонт інших об'єктів – 14 924,7 тис. грн (КЕКВ 3132).

¹³ За загальним фондом – 93 318,9 тис. грн, за спеціальним – 12 541,0 тис. гривень.

¹⁴ Закони України від 07.12.2017 № 2246 «Про Державний бюджет України на 2018 рік», від 23.11.2018 № 2629 «Про Державний бюджет України на 2019 рік», від 14.11.2019 № 294 «Про Державний бюджет України на 2020 рік».

103 600,3¹⁵ тис. грн (97,6 відс. від уточненої потреби за бюджетною програмою), на 2019 рік – **104 538,3¹⁶ тис. грн** (87,4 відс.), на 2020 рік – **103 482,8¹⁷ тис. грн** (84,3 відс. від уточненої потреби за бюджетною програмою).

Бюджетні призначення за КПКВК 6121020 на 2018 рік були збільшені¹⁸ на 2 700,0 тис. гривень.

Із затверджених видатків законами про державний бюджет на 2018–2020 роки (із урахуванням внесених змін) НАДС як головному розпоряднику бюджетних коштів затверджено бюджетні призначення за КПКВК 6121020 на професійне навчання державних службовців: на 2018 рік – 94 487,8 тис. грн (97,3 відс. потреби), на 2019 рік – 104 538,3 тис. грн (95,4 відс.), на 2020 рік – 103 482,8 тис. грн (84,4 відс. уточненої потреби за бюджетною програмою).

Задоволення визначеної потреби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за КПКВК 6121020 за видатками на підготовку магістрів та підвищення кваліфікації у 2018–2020 роках наведено у табл. 3.

Таблиця 3

Задоволення визначеної потреби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за КПКВК 6121020 за видатками на підготовку магістрів та підвищення кваліфікації у 2018–2020 роках

(тис.грн)

Виконавці		2018		2019		2020	
		підготовка магістрів	підвищення кваліфікації	підготовка магістрів	підвищення кваліфікації	підготовка магістрів	підвищення кваліфікації
Апарат НАДС загальний фонд	потреба	33239,3	16025	38278	20179,1	24282,1	27049,2
	затверджено	30764,3	16025	38278	16605,1	24282,1	23962,2
	відхилення	-2475	0	0	-3574	0	-3087,0
ВЦПК/УШУ в т.ч.	потреба	0	47849,5	0	51151,4	0	71288,4
	затверджено		50398,5		49655,2		55238,5
	відхилення		+2549	0	-1496,2	0	-16049,9

¹⁵ За загальним фондом – 95 600,3 тис. грн (90 600,3 тис. грн видатки споживання та 5 000,0 тис. грн видатки розвитку); за спеціальним фондом – 8 000,0 тис. грн (5 795,2 тис. грн – видатки споживання, 2 204,8 тис. грн – видатки розвитку).

¹⁶ За загальним фондом – 95 100,1 тис. грн (видатки споживання 92906,4 тис. грн, видатки розвитку – 2 193,7,0 тис. грн); за спеціальним – 9 438,2 тис. грн (7 738,2 тис. грн – видатки споживання, 1 700,0 тис. грн – видатки розвитку).

¹⁷ За загальним фондом 90 931,0 тис. грн (видатки споживання); за спеціальним фондом – 12 551,8 тис. грн (11 251,8 тис. грн – видатки споживання, 1 300,0 тис. грн – видатки розвитку).

¹⁸ Відповідно до абзацу дев'ятого пункту 1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 421-р «Про передачу деяких бюджетних призначень, передбачених для Державного агентства з питань електронного урядування у 2018 році» НАДС для підвищення кваліфікації державних службовців з питань інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення розвитку системи державних інформаційних ресурсів передано бюджетні призначення загального фонду в сумі 2 700,0 тис. гривень.

Виконавці		2018		2019		2020	
		підготовка магістрів	підвищення кваліфікації	підготовка магістрів	підвищення кваліфікації	підготовка магістрів	підвищення кваліфікації
загальний фонд	потреба	0	39 849,50	0	41713,2	0	58736,6
	затверджено		42398,5		40217		42686,7
	відхилення		+2 549,0	0,0	-1496,2	0,00	-16049,9
спеціальний фонд	потреба	0	8000	0	9438,2	0	12551,8
	затверджено		8000	0	9438,2	0	12551,8
	відхилення		0	0	0	0	0
Разом на професійне навчання	потреба	33239,3	63874,5	38278	71330,5	24282,1	98337,6
	затверджено	30764,3	63723,5	38278	66260,3	24282,1	79200,7
	відхилення	-2475,0	151,0	0	-5070,2	0	-19136,9
	відс.	92,6	99,8	100,0	92,9	100,0	80,5

Дані табл. 3 свідчать, що потреба в коштах на підготовку магістрів у 2018 році задоволена на 92,6 відс., у 2019 – 2020 роках – на 100 відсотків.

Потреба в коштах на підвищення кваліфікації у 2018 році задоволена на 99,8 відс., в 2019 році на 92,9 відс. та у 2020 році на 80,5 відсотка.

У порушення вимог абзацу п'ятого пункту 29 Порядку 228 НАДС до кошторису на 2018–2019 роки включені видатки на загальну суму **91 192,0 тис. грн¹⁹** (29,0 відс. затверджених видатків за бюджетною програмою), **не підтверджені детальними розрахунками та економічними обґрунтуваннями, що відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

3.2. Стан затвердження та виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 6121020

Паспорти бюджетної програми за КПКВК 6121020 на 2018–2020 роки затверджені НАДС²⁰ за погодженням Мінфіну, проте у 2019–2020 роках – на 4 та 2 дні пізніше визначеного терміну, чим порушено вимоги пункту 6 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 21.01.2003 за № 47/7368 (далі – Правила № 1098), та пункту 8 статті 20 Бюджетного кодексу України.

¹⁹ Видатки центрального апарату 40 176,4 тис. грн (з них на підготовку магістрів 16 392,8 тис. грн; на підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування – 23 846,6 тис. гривень). Видатки ВЦПК/УШУ на підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування – 51 017,4 тис. грн (за загальним фондом – 37 978,9 тис. грн; за спеціальним – 13 038,5 тис. гривень).

²⁰ Накази НАДС від 15.02.2018 № 46/281 (із змінами від 01.11.2018 № 258 18/870); від 19.02.2019 № 27-19; від 17.02.20 № 20-20 відповідно.

Паспортами бюджетної програми 6121020 визначені напрями використання бюджетних коштів: у 2018 році на суму 106 300,3 тис. грн за 31 напрямом, у 2019 році на загальну суму 104 538,3 тис. грн за 25 напрямами та в 2020 році на суму 103 482,8 тис. грн за 32 напрямами.

Аудит засвідчив, що у 2018 році із 32 напрямів використання бюджетних коштів, затверджених до виконання НАДС обсягом 106 300,3 тис. грн (за загальним фондом – 98 300,3 тис. грн, за спеціальним – 8 000,0 тис. грн), **фактично виконано лише 10 напрямів (31 відс.) використання бюджетних коштів; 22 напрями – не виконано.** Касові видатки на виконання 32 напрямів використання бюджетних коштів становили 100 149,7 тис. грн (за загальним фондом – 95 011,4 тис. грн, за спеціальним – 5 138,3 тис. грн), що менше на 6 150,6 тис. грн (перевищення затверджених видатків – 9 140,1 тис. грн; зменшення – 15 290,7 тис. гривень).

Дані щодо затверджених НАДС паспортом бюджетної програми 6121020 на 2018 рік напрямів використання бюджетних коштів та касових видатків за напрямами наведені у додатку 2.

Як видно із додатка 2, **за чотирма напрямами використання бюджетних коштів понад затверджений паспорт бюджетної програми обсяг використано за загальним фондом 9 140,1 тис. грн, з них на підвищення кваліфікації:**

- державних службовців Державної фіскальної служби України – понад 2 341,1 тис. грн (плановий обсяг 10 613,8 тис. грн, факт – 12 954,9 тис. грн);

- керівників державних службовців центральних органів виконавчої влади, посади яких належать до 6–9 груп оплати праці – понад 3 742,5 тис. грн (плановий обсяг 3 810,6 тис. грн, факт – 7 553,1 тис. грн);

- уповноважених осіб з питань запобігання корупції – понад 380,4 тис. грн (плановий обсяг 975,1 тис. грн, факт – 1 355,5 тис. грн);

- державними службовцями рівня володіння державною мовою – понад 2 676,1 тис. грн (плановий обсяг 2 602,0 тис. грн, факт – 5 278,1 тис. грн).

Загальний обсяг використаних у 2018 році коштів за бюджетною програмою 6121020 за нецільовим призначенням становив 9 140,1 тис. грн, **що відповідно до пункту 24 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

Аналогічна тенденція зберігається і у 2019 році. Із 25 напрямів використання бюджетних коштів, затверджених до виконання НАДС у 2019 році обсягом 104 538,3 тис. грн (за загальним фондом – 95 100,3 тис. грн, за спеціальним – 9 438,2 тис. грн), **фактично виконано лише 11 напрямів (44 відс.) використання бюджетних коштів; 14 напрямів – не виконано.** Касові видатки на виконання 25 напрямів використання бюджетних коштів становили 99 249,6 тис. грн (за загальним фондом – 92 013,3 тис. грн, за спеціальним – 7 236,3 тис. грн), що менше на

5 288,7 тис. грн від затверджених (перевищення затверджених видатків – 7 018,3 тис. грн; зменшення – 12 307,0 тис. гривень).

Дані щодо затверджених НАДС паспортом бюджетної програми 6121020 на 2019 рік напрямів використання бюджетних коштів та касових видатків за напрямами наведені у додатку 3.

Як видно із додатка 3, **за сімома напрямами використання бюджетних коштів понад затверджений паспорт бюджетної програми обсяг використано за загальним фондом 7 018,3 тис. грн, з них на підвищення кваліфікації:**

- державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з питань управління персоналом – понад 758,9 тис. грн (плановий обсяг – 3 073,7 тис. грн, факт – 3 832,6 тис. грн),

- керівників державних службовців центральних органів виконавчої влади, посади яких належать до 6–9 груп оплати праці – понад 3 064,0 тис. грн (плановий обсяг – 7 332,1 тис. грн, факт – 10 396,1 тис. грн),

- державними службовцями рівня володіння державною мовою – понад 1 877,9 тис. грн (плановий обсяг – 4 152,7 тис. грн, факт – 6 030,6 тис. грн),

- фахівців з питань реформ – понад 1 254,7 тис. грн (плановий обсяг – 1 600,3 тис. грн, факт – 2 855,0 тис. грн);

- державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з питань забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю – понад 12,3 тис. грн (плановий обсяг – 59,8 тис. грн, факт – 72,1 тис. грн),

- гендерної політики – понад 6,0 тис. грн (плановий обсяг – 39,9 тис. грн, факт – 45,9 тис. грн),

- державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з питань європейської та євроатлантичної інтеграції – понад 44,5 тис. грн (плановий обсяг – 78,4 тис. грн, факт – 122,9 тис. гривень).

Враховуючи, що показники паспорта бюджетної програми є обґрунтованими учасниками бюджетного процесу (головним розпорядником та розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня) за напрямами їх використання, то **фактичне використання бюджетних коштів на цілі, що не відповідають напрямам використання бюджетних коштів, визначеним у паспорті бюджетної програми, відповідно до умов абзацу третього частини першої статті 119 Бюджетного кодексу України є нецільовим використанням бюджетних коштів.** При цьому з недотриманням вимог частини сьомої статті 23 Бюджетного кодексу України, НАДС, як головним розпорядником бюджетних коштів, обґрунтоване подання до Міністерства фінансів України для здійснення перерозподілу бюджетних асигнувань, затверджених у розписі бюджету та кошторисі на 2019 рік, не направлялось.

Загальний обсяг використаних у 2019 році коштів за бюджетною програмою 6121020 за нецільовим призначенням становив 7 018,3 тис. грн,

що відповідно до пункту 24 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Зазначене свідчить про службову недбалість посадових осіб Управління фінансів та бухгалтерського обліку ВЦПК/УШУ (службові обов'язки яких визначено Положенням²¹) та відсутність контролю на рівні головного розпорядника (НАДС) в частині дотримання затверджених обсягів видатків за напрямками використання при виконанні паспорта бюджетної програми 6121020 (належало до службових обов'язків посадових осіб Департаменту фінансів, бухгалтерського обліку та ресурсного забезпечення НАДС та його структурного підрозділу, відділу планування та фінансування освітніх послуг, визначених Положеннями²²).

Оскільки виявлені порушення бюджетного законодавства – нецільове використання бюджетних коштів на загальну суму 16 158,4 тис. грн, мають системний характер (2018 рік – 9 140,1 тис. грн; 2019 рік – 7 018,3 тис. грн), такі факти вказують на відсутність належного внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту на рівні головного розпорядника (НАДС) та розпорядника бюджетних коштів нижчого рівня (ВЦПК/УШУ), чим порушено вимоги частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України, що відповідно до пункту 40 частини першої статті 116 цього Кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

При цьому, у Звітах НАДС про виконання паспорта бюджетної програми 6121020 за 2018–2019 роки, складених на підставі даних управлінського обліку НАДС та даних звітності ВЦПК/УШУ, відсутнє пояснення за кожним напрямком використання бюджетних коштів щодо причин відхилення обсягів касових видатків від обсягів, затверджених у паспорті бюджетної програми, **що суперечить вимогам пункту 5 розділу III «Вимоги до складання звіту про виконання паспорта бюджетної програми» Правил № 1098.**

Як засвідчив аудит, у 2018–2019 роках окремим напрямком бюджетної програми 6121020 затверджено «Проведення конкурсу «Кращий державний службовець» та підвищення кваліфікації учасників 2–го та 3–го етапу» в сумі 220,5 тис. грн та 182,4 тис. гривень. **Незважаючи на втрату з 21.02.2019 чинності постанови Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 № 1152 «Про проведення щорічного Всеукраїнського конкурсу «Кращий**

²¹ Положення про Управління фінансів та бухгалтерського обліку УШУ, відділи в складі управління та посадові інструкції працівників затверджено в. о. директора УШУ Малащенко В. Б. 01.03.2019.

²² Положення про Департамент фінансів, бухгалтерського обліку та ресурсного забезпечення НАДС, Положення про відділ планування та фінансування освітніх послуг НАДС та посадові інструкції працівників затверджено Головою НАДС Ващенко К. О. 31.07.2019.

державний службовець»²³ НАДС у порушення вимог пункту 10 розділу I Правил № 1098 **не внесені зміни до паспорта бюджетної програми 6121020 в частині вилучення вказаного напряму використання бюджетних коштів та відповідного зменшення видатків загального фонду державного бюджету в сумі 182,4 тис. грн, що відповідно до пункту 40 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.**

НАДС не дотримано вимоги пункту 7 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України «Про результативні показники бюджетної програми» від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.12.2010 за № 1353/18648 (далі – Наказ № 1536), а саме, не розроблена методика розрахунку результативних показників до паспорта бюджетної програми 6121020. Як наслідок, відсутність методики призвела до визначення у бюджетних запитах та затвердження у паспортах бюджетної програми результативних показників, які не характеризують ефективності використання коштів та якості виконання функцій.

В паспорті бюджетної програми 6121020 на 2018–2019 роки НАДС затверджені показники **затрат**, які не характеризують повноту понесених затрат в цілому за програмою. Вони лише визначали затрати: **у 2018 році** – двох установ сфери управління НАДС (ВЦПК та Центру адаптації), **у 2019–2020 роках** – Української школи урядування. Отже, **відсутня** достовірна інформація щодо кількості закладів освіти, які здійснюють професійне навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, та підвищення їх кваліфікації на підставі укладених державних контрактів.

НАДС у 2018–2019 роках фактичні показники ефективності (середні витрати) збільшені порівняно із затвердженими середніми витратами в паспорті бюджетної програми, **що свідчить про недотримання НАДС економності витрачання бюджетних коштів за окремими напрямами використання бюджетних коштів, а також визначення їх при плануванні.**

Результативними показниками якості визначено «Рівень виконання державного замовлення з підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» та «Частка державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, які підвищили кваліфікацію із затверджених обсягів потреби», які не виконані (в 2018 році – 98,7 відс., в 2019 році – 93,8 відс.) у зв'язку із відрахуванням слухачів.

Невиконання у 2018–2019 роках за окремими напрямами підвищення кваліфікації результативних показників «Продукту», затверджених у паспорті бюджетної програми, **свідчить про неефективність планування.**

²³ Втратила чинність на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 06.02.2019 № 106 «Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад».

Крім того, ВЦПК/УШУ в інформації про виконання паспорта за 2018–2019 роки, наданій до НАДС, **відсутні результативні показники «якості».**

Аналізом виконання результативних показників бюджетної програми, затверджених для кожного напрямку на 2018–2019 роки, встановлено, що показник «Продукту» за значною кількістю напрямів підвищення кваліфікації не виконаний, при тому що показник «ефективності» збільшено. Наприклад, за напрямками використання коштів у 2018 році:

- «Підвищення кваліфікації державних службовців Державної фіскальної служби України»: показник «Продукту» «кількість осіб» не виконаний на 303 особи. При цьому показник «ефективності» «середні витрати на 1 особу» збільшено на 1 265,51 грн;

- «Підвищення кваліфікації уповноважених осіб з питань запобігання корупції» не виконаний на 15 осіб. При цьому показник «ефективності» «середні витрати на 1 особу» збільшено на 2 451,5 грн.;

- «Підвищення кваліфікації за тренінговими програмами для фахівців з питань реформ»: показник «Продукту» «кількість осіб» не виконаний на 688 осіб. При цьому показник «ефективності» «середні витрати на 1 особу» збільшено на 3 417,9 гривні.

Аналогічно, за напрямками використання коштів у 2019 році:

- «Підвищення кваліфікації державних службовців Державної фіскальної служби України»: показник «Продукту» «кількість осіб» не виконаний на 1345 осіб. При цьому показник «ефективності» «середні витрати на 1 особу» збільшено на 224,9 грн;

- «Підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з питань управління персоналом»: показник «Продукту» «кількість осіб» не виконаний на 25 осіб. При цьому показник «ефективності» «середні витрати на 1 особу» збільшено на 628,9 грн;

- «Підвищення кваліфікації фахівців з питань реформ»: показник «Продукту» «кількість осіб» не виконаний на 52 особи. При цьому показник «ефективності» «середні витрати на 1 особу» збільшено на 6177,7 грн;

- Підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з питань забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю»: показник «Продукту» «кількість осіб» не виконаний на 5 осіб. При цьому показник «ефективності» «середні витрати на 1 особу» збільшено на 884,7 гривні.

Отже, співвідношення між одержаним продуктом і витраченим ресурсом характеризує неекономність при витрачанні бюджетних коштів.

Згідно з абзацом третім пункту 5 Наказу № 1536 «показники продукту характеризують результати діяльності головного розпорядника за відповідний бюджетний період у межах бюджетної програми, можуть

відображати обсяг виробленої продукції, наданих публічних послуг чи виконаних робіт, кількість осіб, яким надано публічні послуги».

Як встановлено аудитом, у 2018–2019 роках ВЦПК/УШУ мають надходження від додаткової (господарської) діяльності, а саме: від надання послуг проживання в гуртожитку слухачів та інших осіб, послуг з організації харчування, організації заходів, плата за послуги з основної діяльності (навчання) тощо. Зазначені результати діяльності можуть бути використані головним розпорядником для визначення результативних показників та реалізації напряду використання бюджетних коштів.

4. АУДИТ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГЕНТСТВУ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗА КПКВК 6121020

За даними зведених звітів про надходження та використання коштів за 2018–2019 роки та перше півріччя 2020 року НАДС за бюджетною програмою 6121020 (форма № 2д) із загального фонду державного бюджету використано **211 147,9 тис. грн**, у тому числі: у 2018 році – 95 011,4 тис. грн, або 96,6 відс. планових призначень, у 2019 році – 92 013,3 тис. грн, або 96,8 відс., у I півріччі 2020 року – 24 123,2 тис. грн, або 51,4 відс. планових призначень за півріччя. Внаслідок неефективних управлінських рішень НАДС у 2018–2019 роках повернуто до державного бюджету залишок невикористаних відкритих асигнувань за бюджетною програмою 6121020 у сумі **6 375,7²⁴ тис. грн**, що є неефективним управлінням бюджетними асигнуваннями.

За даними зведених звітів про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги (форма № 4–1д) за 2018–2019 роки та I півріччя 2020 року НАДС за бюджетною програмою 6121020, за спеціальним фондом касові видатки становили, зокрема: у 2018 році – 5 138,3 тис. грн, або 64,2 відс. затверджених видатків, у 2019 році – 7 236,3 тис. грн, або 76,7 відс., у I півріччі 2019 року – 1 891,4 тис. грн, або 30,1 відсотка.

Головне джерело наповнення спецфонду – кошти від додаткової (господарської діяльності) ВЦПК/УШУ, надходження від плати за послуги в сумі 183,0 тис. грн були лише у 2019 році. Найбільшу питому вагу у видатках ВЦПК/УШУ за спеціальним фондом становили видатки на оплату праці – 50 відс., видатки на придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю, оплату послуг (крім комунальних), продукти харчування та капітальні видатки – в межах від 10 відс. до 15 відсотків кожні.

Не здійснення відділом бухгалтерського обліку та звітності НАДС у 2018–2019 роках аналізу даних зведеної звітності щодо причин зростання дебіторської заборгованості за спеціальним фондом, а колишнім головним бухгалтером ВЦПК/УШУ не відображення у бюджетній звітності при

²⁴ У 2018 році – 3 288,9 тис. грн, у 2019 році – 3086,8 тис. гривень.

виконанні кошторису заборгованості з простроченим терміном призвело до обліку протягом п'яти років, зокрема у 2018–2019 роках, у складі активів ВЦПК/УШУ безнадійної для стягнення простроченої заборгованості у сумі 404,3 тис. грн (станом на 01.01.2018), у сумі 405,0 тис. грн (станом на 01.01.2019) та викривлення даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності головного розпорядника (НАДС) та розпорядника нижчого рівня (ВЦПК/УШУ).

У порушення вимог частин першої, п'ятої статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996–XIV (далі – Закон № 996), пункту 3 розділу III, пункту 2 розділу IV Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затвердженого наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44 зареєстрованим у Мін'юсті 09.02.2012 за № 196/20509 (далі – Порядок № 44) у вересні 2019 року дебіторську заборгованість за доходами в сумі 379,9 тис. грн списано колишнім головним бухгалтером ВЦПК/УШУ на зменшення фінансового результату без відображення у графі 7 Звіту про заборгованість за бюджетними коштами (форма № 7д) станом на 1 січня 2020 року за КПКВК 6121020 за спеціальним фондом та у Пояснювальній записці до бюджетної звітності УШУ за 2019 рік. Крім того, в порушення пункту 3.5. Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.04.2014 № 372, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16.04.2014 за № 426/25203 (далі – Порядок № 372)²⁵, на позабалансовому обліку УШУ станом на 01.01.2020 списана безнадійна дебіторська заборгованість не обліковується. Зазначене є порушенням установлених вимог щодо ведення бухгалтерського обліку та відповідно до пункту 33 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Як наслідок, через службову недбалість посадових осіб головного розпорядника (НАДС) та розпорядника бюджетних коштів нижчого рівня ВЦПК/УШУ, недоотримано надходжень за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю, в сумі 379,9 тис. грн, витрати на надання яких стали додатковим навантаженням на державний бюджет.

Такі факти вказують на недієвість системи внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту на рівні головного розпорядника (НАДС) та розпорядника бюджетних коштів нижчого рівня ВЦПК/УШУ, чим порушено вимоги частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України,

²⁵ Відповідно до вимог абзацу другого пункту 3.5. Порядку № 372 безнадійна дебіторська заборгованість обліковується на відповідному позабалансовому рахунку протягом трьох років з моменту списання для спостереження за можливістю її стягнення у разі змін майнового стану неплатоспроможних дебіторів.

що відповідно до пункту 40 частини першої статті 116 цього Кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

Структура затверджених видатків НАДС за КПКВК 6121020 у 2018–2019 роках та за перше півріччя 2020 року наведена у табл. 4.

Таблиця 4

**Структура затверджених видатків НАДС за КПКВК 6121020
у 2018–2019 роках та за перше півріччя 2020 року**

(тис. грн)

Період	Затверджено видатків (з урахуванням змін)		Надійшло коштів		Касові видатки		Відс. виконання плану		Невикористані відкриті асигнування	
	З/Ф	С/Ф	З/Ф	С/Ф*	З/Ф	С/Ф	З/Ф	С/Ф	Сума	відс
2018 рік	98 300,3	8000,0	98300,3	5742,2	95 011,4	5138,3	96,9	64,2	3 288,9	3,3
2019 рік	95 100,1	9438,2	95100,1	7431,3	92 013,3	7236,3	96,8	76,7	3 086,8	3,2
2020 рік, I півріччя	90 931,0	12551,8	–	–	24 123,2	1891,4	51,4	30,1	22 767,1	48,5
2020 року	46 890,3	–	46890,3	1939,4						
Разом	240290,7	29990,0	240290,7	15112,9	211 147,9	14266,0	87,9	60,2	29 147,8	12,1

*з урахуванням залишків на початок року

Аудитом встановлено **щорічне перевищення обсягів відкритих асигнувань** у I та II кварталах над касовими видатками у значних розмірах, а саме: у I кварталі 2018 року – на 8 731,3 тис. грн; у I кварталі 2019 року – на 10 874,3 тис. грн; у II кварталі 2019 року на – 2 805,8 тис. грн; у III кварталі 2019 року – на 3 241,3 тис. грн; у I та II кварталі 2020 року – на 10 928,9 тис. грн та 11 838,2 тис. грн відповідно, **що створює відволікання коштів державного бюджету**.

Структура касових видатків НАДС за КПКВК 6121020 за виконацями у 2018–2019 роках та за перше півріччя 2020 року наведена у табл. 5.

Таблиця 5

**Структура касових видатків НАДС за КПКВК 6121020 за виконацями у
2018–2019 роках та за перше півріччя 2020 року**

(тис. грн)

Виконавці	2018		2019		I півріччя 2020		Разом	
	ЗФ	СФ	ЗФ	СФ	ЗФ	СФ	ЗФ	СФ
Апарат НАДС	45078,9	0	53528,3	0	5833,7	0	104 440,9	0
ВЦПК/УШУ	40978,1	5138,3	38485,0	7236,3	18289,5	1891,4	97 752,6	14266,0
Центр адаптації	8954,4	0	0	0	0	0	8954,4	0
Всього	95011,4	5138,3	92013,3	7236,3	24123,2	1891,4	211 147,9	14266,0

У структурі видатків за бюджетною програмою 6121020 видатки центрального апарату НАДС становили **у 2018 році** – 45 078,9 тис. грн, або 45 відс. загальних видатків, **у 2019 році** – 53 528,3 тис. грн, або 54 відс., **у I півріччі 2020 року** – 5 833,7 тис. грн, або 22,4 відсотка.

Видатки ВЦПК становили у 2018 році у сумі 40 978,1 тис. грн, або 45 відс. загальних видатків, у 2019 році – 45 721,3 тис. грн, або 46,1 відс., у I півріччі 2020 року – 20 180,9 тис. грн, або 77,6 відс. загальних видатків за бюджетною програмою 6121020.

Структура касових видатків на підготовку магістрів та на підвищення кваліфікації за КПКВК 6121020 за виконавцями у 2018–2019 роках та за перше півріччя 2020 року наведена у таблиці 6.

Таблиця 6

**Касові видатки на підготовку магістрів та на підвищення кваліфікації
за КПКВК 6121020 за виконавцями**

(тис. грн)

Виконавці	2018		2019		I півріччя 2020		Разом	
	підгото- вка магістрів	підвище- ння кваліфі- кації	підгото- вка магістрів	підви- щення кваліфі- кації	підгото- вка магістрів	підви- щення кваліфі- кації	підгото- вка магістрів	підвищення кваліфікації
Апарат НАДС	29 251,8	15 827,1	37 958,7	15 569,6	5 833,7	0	73 044,2	31 396,7
ВЦПК/УШУ, у тому числі	0	46 116,4	0	45 721,3	0	20 180,9	0	112 018,6
загальний фонд	0	40 978,1	0	38 485,0	0	18 289,5	0	97 752,6
спеціальний фонд	0	5 138,3	0	7 236,3	0	1 891,4	0	14 266,0
Разом	29 251,8	61 943,5	37 958,7	61 290,9	5 833,7	20 180,9	73 044,2	143 415,3

Дані табл. 6 свідчать, що у **2018 році** видатки центрального апарату НАДС на підготовку магістрів становили 29 251,8 тис. гривень; на підвищення кваліфікації – 61 943,5 тис. грн, з них на підвищення кваліфікації центрального апарату НАДС – 15 827,1 тис. грн (25,6 відс.), ВЦПК – 46 116,4 тис. грн, (74,5 відсотка); у **2019 році** видатки центрального апарату НАДС на підготовку магістрів – 37 958,7 тис. грн; на підвищення кваліфікації – 61 290,9 тис. грн, з них на підвищення кваліфікації НАДС – 15 569,6 тис. грн (25,4 відс.), УШУ – 45 721,3 тис. грн (74,6 відсотка).

У I півріччі 2020 року видатки центрального апарату НАДС на підготовку магістрів за укладеними контрактами 2017 – 2019 років становили 5 833,7 тис. грн; видатки на утримання УШУ згідно із затвердженим НАДС кошторисом становили – 20 180,9 тис. грн та здійснювались без укладеного державного контракту на підвищення кваліфікації.

Слід зазначити, що видатки ВЦПК/УШУ, здійснені у 2018–2019 роках та за I півріччя 2020 року за спеціальним фондом у загальній сумі 14 266,0 тис. грн (у 2018 році – 5 138,3 тис. грн; у 2019 році – 7 236,3 тис. грн; за I півріччя 2020 року – 1 891,4 тис. грн), проведено поза межами державного контракту та вартісних обсягів державного замовлення.

Невключення цих сум до вартісних показників державного замовлення, які здійснюються винятково за рахунок коштів загального фонду, є додатковим навантаженням на державний бюджет. Фактично йдеться про завищення сум контрактів, адже отримання додаткових коштів спеціального фонду УШУ жодним чином не відображалися на вартісних показниках надання послуг з підвищення кваліфікації. Отже, під час розрахунку вартості навчання кошти, отримані УШУ на спеціальний фонд, мають бути скориговані з коштами загального фонду.

Як засвідчив аудит, НАДС, створивши ВЦПК з метою, зокрема, задоволення потреби держави і суспільства в професійно підготовлених

державних службовцях і посадових особах місцевого самоврядування, спроможних забезпечити соціально-економічний розвиток як регіонів, так і України в цілому та з метою впровадження єдиних підходів до змісту, форм і методів підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, **не забезпечило належну координацію та контроль за його діяльністю²⁶. Як наслідок, бюджетні кошти у 2018–2019 роках використовувались неекономно, непродуктивно, нерезультативно, з порушенням чинного законодавства та не за цільовим призначенням. Наприклад:**

✓ **Затверджена НАДС у 2018–2019 роках структура ВЦПК/УШУ неповною мірою сприяє ефективному виконанню функцій і завдань.** Несвоєчасне визначення завдань і функцій працівників у Положеннях про структурні підрозділи та посадових інструкціях, відсутність чітко визначеної відповідальності, невизначеність (незакріплення) в положеннях про структурні підрозділи ВЦПК/УШУ окремих функцій, створило умови для неповного їх виконання або невиконання.

Зокрема, внаслідок неналежного виконання заступником директора зі стратегічного планування та інституційного розвитку ВЦПК покладених обов'язків з керівництва роботою структурних підрозділів не забезпечено визначення завдань з розвитку ВЦПК відповідно до стратегічних та операційних цілей, контроль за виконанням функцій, оцінка досягнутих результатів роботи сектору стратегічного планування та інституційного розвитку. При цьому Положення про сектор та посадові інструкції працівників не було розроблено; плани роботи сектору та звіти про їх виконання не складались; Стратегічні плани розвитку ВЦПК/УШУ ні у 2018 році, ні у 2019 році не затверджувались.

Отже, видатки на оплату праці заступника директора зі стратегічного планування та розвитку і працівників сектору стратегічного планування та інституційного розвитку, здійснені в період з 01.03.2018 по 01.03.2019 загалом на суму **593,4²⁷ тис. грн, є нерезультативним використанням бюджетних коштів.**

Як встановлено аудитом, начальник відділу стратегічного планування та забезпечення роботи Наглядової ради УШУ з моменту призначення не здійснювала керівництво діяльністю відділу, не розподіляла обов'язки між особовим складом відділу, не організовувала та не контролювала виконання завдань, покладених на відділ; на момент закінчення аудиту взагалі не

²⁶ Згідно з Розподілом обов'язків між Головою НАДС, першим заступником Голови НАДС та заступником Голови НАДС, затвердженим наказом НАДС від 01.12.2017 № 245, перший заступник Голови НАДС (пункт 19) спрямовує, координує і контролює роботу Всеукраїнського центру підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування.

²⁷ Видатки на оплату праці загалом на суму 593,4 тис. грн (заробітна плата 486,4 тис. грн; нарахування 107,0 тис. грн (22 відсотки)).

виконує завдання та обов'язки, визначені посадовою інструкцією начальника відділу та основні завдання відділу, визначені Положенням про відділ. Крім того, не володіє інформацією про виконання завдань та посадових обов'язків провідних фахівців відділу, які за рішенням в. о. директора УШУ підпорядковані заступнику директора – керівнику Тренінгового центру УШУ.

Як засвідчив аудит, у 2019 році Наглядова рада УШУ не створена. Положення про Наглядову раду УШУ НАДС не затверджувалось, персональний склад не визначався. Отже, видатки на оплату праці відділу стратегічного планування та забезпечення роботи Наглядової ради, здійснені в період з 07.08.2019 по 31.12.2019 на суму **325,9²⁸ тис. грн, є нерезультативним використанням бюджетних коштів.**

✓ Регулювання виробничих, соціально-економічних і трудових відносин, забезпечення прав і гарантій працівників ВЦПК/УШУ в період 2018–2019 років здійснювалось без наявних законодавчих підстав.

НАДС у порушення вимог пункту 6 постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери», із змінами (далі – Постанова № 1298), **конкретні умови оплати праці та розміри посадових окладів працівників ВЦПК/УШУ відповідно до Єдиної тарифної сітки з урахуванням складності, відповідальності та специфіки їх роботи не розроблено і не затверджено.**

Аудитом встановлено, що ВЦПК/УШУ регулює виробничі, соціально-економічні та трудові відносини Колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів Міністерства доходів і зборів України та первинною профспілковою організацією на 2013 – 2016 роки²⁹. Відповідно до частини шостої статті 9 Закону України від 01.07.93 № 3356 «Про колективні договори і угоди» (далі – Закон № 3356), **у разі зміни власника підприємства, чинність колективного договору зберігається протягом строку його дії, але не більше одного року.** У цей період сторони повинні розпочати переговори про укладення нового чи зміну або доповнення чинного колективного договору. На момент закінчення аудиту новий колективний договір не укладено.

***Довідково.** Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 № 692-р «Про передачу цілісних майнових комплексів державних організацій до сфери управління Національного агентства з питань державної служби» до сфери*

²⁸ Видатки на оплату праці загалом на суму 325,9 тис. грн (заробітна плата 267,1 тис. грн; нарахування 58,8 тис. грн. (22 відсотки)).

²⁹ Зареєстрований Управлінням праці та соціального, захисту населення Солом'янської районної у місті Києві державної адміністрації (реєстраційний номер 34-14 від 11.02.2014, зі змінами та доповненнями від 24.06.2014 № 131-14, від 09.09.2015 № 126-15).

управління НАДС передано цілісні майнові комплекси державних організацій Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів Міністерства доходів і зборів України та Центр підвищення кваліфікації з іноземних мов Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Наказом НАДС від 06.02.2017 № 26 Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів Міністерства доходів і зборів України перейменовано у Всеукраїнський центр підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування.

Отже, **Колективний договір** між адміністрацією та трудовим колективом Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів Міністерства доходів і зборів України та первинною профспілковою організацією на 2013–2016 роки, згідно з яким УШУ у 2018–2019 роках та на момент закінчення аудиту регулює виробничі, соціально–економічні та трудові відносини, є **неправомочним. Умови колективного договору**, що визначають взаємні зобов'язання і спільні домовленості з метою регулювання виробничих, соціально–економічних і трудових відносин, забезпечення прав і гарантій працівників, є **недійсними і не можуть бути застосовані**³⁰.

Наказами ВЦПК/УШУ «Про облікову політику»³¹ затверджено Положення про преміювання працівників ВЦПК/УШУ, згідно з яким розмір премії працівників залежить від виконання показників та особистого вкладу в загальні результати роботи **без обмеження індивідуальних премій максимальними розмірами**. Проте облікова політика не погоджена з органом управління – НАДС, як того вимагає абзац другий частини п'ятої статті 8 Закону № 996.

Протягом 2018–2019 років фактично **кожна четверта посада в ВЦПК/УШУ була вакантною**³². Як наслідок економія фонду оплати праці у 2018–2019 роках становила 8 422,4 тис. грн та 9 524,8 тис. грн відповідно і

³⁰ Зокрема, вказаним Колективним договором на 2013 – 2016 роки визначено: перелік посад працівників Центру з ненормованим робочим днем; Положення про порядок виплати одноразової винагороди за результатами роботи за рік працівникам Центру; Положення про порядок виплати винагороди за вислугу років керівному складу, педагогічним, науково-педагогічним працівникам, фахівцям та робітникам Центру; Положення про систему преміювання та про одноразові виплати працівникам керівного складу, педагогічним, науково-педагогічним працівникам, фахівцям та робітникам Центру; Положення про порядок встановлення та відміни доплат і надбавок до окладів керівного складу, педагогічних, науково-педагогічних працівників, фахівців та робітників Центру; Перелік професій та посад працівників, яким видається безкоштовно спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального захисту згідно з встановленими нормами; Розмір зменшення одноразової допомоги потерпілому від нещасного випадку у разі невиконання ним вимог про охорону праці.

³¹ Від 03.03.2017 № 12-з, від 01.04.2019 № 24-з.

³² Кількість вакантних посад станом на 01.01.2018 становила 19 шт. од, близько 12 відс. затвердженої штатної чисельності працівників ВЦПК (станом на 01.01.2018 – 161,75 од); станом на 01.03.2019 – 48 шт. од, 25,2 відс. затвердженої штатної чисельності працівників УШУ (станом на 01.03.2019 – 190,75 од); станом на 31.12.2019 – 64,5 шт. од майже 34 відс. затвердженої штатної чисельності працівників УШУ (станом на 31.12.2019 – 190,75 одиниць).

здебільшого була спрямована на виплату премій. При цьому розрахунки щомісячних премій і щомісячних фондів преміювання з урахуванням економії, а також пропозиції щодо розмірів преміювання від керівників структурних підрозділів у 2018–2019 роках відсутні.

Отже, незважаючи на відсутність у 2018–2019 роках нормативів щодо розмірів преміювання (законодавчо визначеної межі), НАДС затверджено, а розпорядником коштів нижчого рівня – ВЦПК/УШУ нараховано та спрямовано на виплату премій працівникам за 2018 рік **11 483,3 тис. грн** (за загальним фондом 10 340,1 тис. грн, за спеціальним фондом 1 143,2 тис. грн), за 2019 рік **13 428,7 тис. грн** (за загальним фондом 11 514,4 тис. грн, за спеціальним фондом 1914,3 тис. грн), **що є неекономним використанням коштів державного бюджету.**

Як засвідчив аудит, у наказах на преміювання за 2018–2019 роки, підставою для нарахування і виплати щомісячних премій зазначено Колективний договір на 2013–2016 роки, який є неправомочним, а його умови є недійсними і не можуть бути застосовані. Додатками до наказів на преміювання є розподіл коштів у грошовому розмірі за структурними підрозділами за підписом головного бухгалтера та заступника директора, який згідно з наказом «Про розподіл обов'язків» здійснює контроль за роботою відповідного структурного підрозділу, **що свідчить про фактично діючий механізм «ручного регулювання» розмірів премій керівництвом ВЦПК/УШУ.**

Крім того, встановлено перевищення на 130 відс. дозволених НАДС розмірів преміювання (300 відс.) в. о. директора УШУ за лютий 2019 року на 9 562,40 гривень. Зазначене є порушенням вимог абзацу п'ятого пункту 4 Постанови 1298 та **неекономним використанням коштів загального фонду державного бюджету в розмірі 9,6 тис. гривень.**

У порушення вимог частини тринадцятої статті 8 Закону України від 08.07.2010 № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», абзацу четвертого пункту 9 розділу III Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 20.04.2015 № 449³³, **до шести працівників з інвалідністю застосована ставка єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування в розмірі 22 відсотки, а не 8,41³⁴.** Як наслідок, видатки за КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці» загалом на суму **114,2 тис. грн³⁵ використано з порушенням чинного законодавства.**

³³ Зареєстрований у Міністерстві юстиції України 07.05.2015 за № 508/26953.

³⁴ Вимоги щодо нарахування єдиного внеску на заробітну плату (дохід), що не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, не застосовуються до заробітної плати (доходу) працівника з інвалідністю, який працює на підприємстві, в установі або організації, де застосовується ставка 8,41 відсотка.

³⁵ У 2018 році в сумі 36,7 тис. грн (за загальним фондом), у 2019 році – 77,5 тис. грн (за загальним – 63,2 тис. грн, за спеціальним – 14,3 тис. гривень).

Рахункова палата констатує, що незважаючи на те, що Тренінговий центр введено до структури УШУ з 01.03.2019, Положення про Тренінговий центр та його структурні підрозділи, а також посадові інструкції працівників не розроблялись до листопада 2019 року.

Виведення з 01.09.2019 із структури Управління програм підвищення кваліфікації Тренінгового центру посад викладачів (згідно з штатним розписом посадовий оклад викладача 5 360,0 грн) і **затвердження Положення про Тренінговий центр та його структурні підрозділи, в яких відсутні ряд основних завдань і функцій, визначених Положенням про УШУ, стало підставою** для укладання в. о. директора УШУ за один день 01.11.2019 50 цивільно–правових договорів на суму 278,1 тис. грн на надання послуг з розробки та проведення тренінгів загальних професійних програм підвищення кваліфікації і надання регулярних комплексних послуг для Тренінгового центру.

При цьому умовами цивільно–правових договорів передбачено, що відповідно до статті 631 Цивільного кодексу України сторони встановлюють, що умови договорів застосовуються до відносин, що виникли до їх укладення, а саме з 01.09.2019, і діють до 31.12.2019. Результати наданих послуг оформлено несвоєчасно, зокрема за послуги, надані у вересні 2019 року, акти прийому–передачі наданих послуг підписано сторонами 14.11.2019; за послуги, надані в жовтні–листопаді 2019 року, підписано сторонами 06.12.2019 тощо.

Суми винагороди за одно – та дводенні послуги визначені за згодою сторін в межах від 3 750 грн до 6 250 гривень при залученні непрофільних спеціалістів. У договорах, укладених на надання комплексних послуг для Тренінгового центру на регулярній основі (терміни надання послуг не вказано) суми винагороди визначені за згодою сторін 12 000 грн та 25 000 гривень. **Отже, відсутність в Положенні про Тренінговий центр та його структурні підрозділи основних завдань і функцій, визначених Положенням про УШУ, призвело до виплати винагороди за цивільно–правовими договорами на загальну суму 278,1 тис. грн, що є неекономним використанням бюджетних коштів.**

Унаслідок неналежного виконання службових повноважень заступником директора – керівником Тренінгового центру та відсутності контролю за дотриманням трудової дисципліни, **трьома працівниками Тренінгового центру під час відрядження в робочий час надавались оплачувані послуги згідно з цивільно–правовими договорами в містах Києві, Львові, Запоріжжі. За основним місцем роботи цим працівниками незаконно нараховано та виплачено заробітної плати загалом на суму 17,0 тис. грн (для порівняння – сума винагороди становила 43,8 тис. грн), що є порушенням законодавства про працю.**

✓ У період 2018–2019 років **перелік платних освітніх та інших послуг, що надаються ВЦПК/УШУ**, із зазначенням часу, місця, способу та порядку надання кожної з послуг, розрахунку їх вартості та особи, відповідальної за їх надання, не встановлено, що є порушенням вимог пункту 5 наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 23.07.2010 № 736/902/758³⁶ (далі – Наказ № 736/902/758).

У порушення вимог пункту 2.1. розділу II наказу № 736/902/758, «Про затвердження порядків надання платних послуг державними та комунальними навчальними закладами» згідно з яким встановлення вартості платної послуги здійснюється на базі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням, **кошториси (калькуляції) вартості тимчасового проживання у гуртожитку співробітників ВЦПК/УШУ занижено** внаслідок складання колишнім головним бухгалтером ВЦПК/УШУ економічно необґрунтованих розрахунків до них. Як наслідок, **сума недоотриманих ВЦПК/УШУ надходжень від додаткової (господарської) діяльності за 2018–2019 роки, за розрахунками становить 370,4 тис. гривень.**

Неналежний контроль НАДС та керівництва ВЦПК/УШУ за укладанням та виконанням договорів на оплату робіт і послуг призвів до непродуктивного, неекономного, нерезультативного, з порушенням чинного законодавства та не за цільовим призначенням використання бюджетних коштів, зокрема:

– за рахунок коштів загального фонду у 2018 році сплачено проведення екскурсій для учасників щорічного Всеукраїнського конкурсу «Кращий державний службовець» у сумі **19,4 тис. грн, не передбаченого у Плані заходів з підготовки та проведення щорічного Всеукраїнського конкурсу «Кращий державний службовець» на 2018 рік** жодним нормативним документом, що є **неекономним використанням бюджетних коштів;**

– за рахунок коштів загального фонду бюджетної програми 6121020, всупереч бюджетним призначенням, встановленим законом про Державний бюджет України, в період з 12.08.2019 по 14.11.2019 здійснено видатки в сумі **29,5 тис. грн** на охорону Центру оцінювання кандидатів на зайняття посад державної служби НАДС (розміщений за адресою: м. Київ, вул. Прорізна, 15), який утримується за бюджетною програмою 6121060 «Адаптація системи управління персоналом державної служби до стандартів ЄС», що відповідно

³⁶ Наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 23.07.2010 № 736/902/758, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.11.2010 за № 1196/18491, затверджено Порядок надання платних освітніх послуг державними та комунальними навчальними закладами та Порядок надання інших платних послуг державними та комунальними навчальними закладами.

до умов абзацу другого частини першої статті 119 Бюджетного кодексу України є **нецільовим використанням бюджетних коштів**;

– у грудні 2019 року за кошти загального фонду державного бюджету придбано програмне забезпечення для проведення онлайн навчання на суму **196,2 тис. грн**, що не використовується, отже, кошти витрачено **нерезультативно**;

– вартість одного дня оперативної оренди (23.06.2018) тентової конструкції «Areum» 300 м², світлодіодного освітлення та комплекту меблів, сплаченого за рахунок коштів загального фонду, становила **80,0 тис. гривень**. При цьому обґрунтування доцільності оренди зазначеного обладнання до аудиту не надано, що є **непродуктивним використанням бюджетних коштів**;

– у 2018–2019 роках за рахунок коштів загального та спеціального фонду сплачено за поліграфічні та друкарські послуги загалом **401,5 тис. грн** відповідно до специфікацій, які не визначають найменування (номенклатуру, асортимент), кількість та вартість продукції (робіт, послуг). Укладені договори не відповідають вимогам частини четвертої статті 180 Господарського кодексу України щодо істотних умов господарського договору, друкована та поліграфічна продукція за даними бухгалтерського обліку не оприбуткована, що є **непродуктивним використанням бюджетних коштів**;

– за наявності в структурі ВЦПК власних закладів харчування (їдальні в смт Козин і м. Києві) та затвердження калькуляції на аналогічну власну платну послугу, укладались договори на надання послуг з обслуговування заходів (послуги харчування за системою «шведський стіл») в рамках проведення семінарів–тренінгів в смт Козин. Загалом у 2018 році сплачено за рахунок коштів спеціального фонду **117,8 тис. грн**, що є **неекономним використанням бюджетних коштів**;

– на придбання викладачам та методистам Управління навчання іноземних мов місячних проїзних квитків у міському пасажирському транспорті у 2018–2019 роках необґрунтовано використано **151,3 тис. грн** коштів загального фонду, що є **неекономним використанням бюджетних коштів**;

– за наявності в структурі ВЦПК власної трансформаторної підстанції (у смт Козин) на проведення робіт із електрозабезпечення функціонування заходів, які проводились на території ВЦПК 12.06.2018 – 30.06.2018 у смт Козин, використано **35,6 тис. грн** коштів загального фонду. При цьому документів, які підтверджують проведення заходів в смт Козин у вказаний період та обґрунтування проведених витрат на додаткове електрозабезпечення до аудиту не надано, що є **неекономним використанням бюджетних коштів**;

– на виконання робіт з капітального ремонту покрівлі «Будівля ВЦПК» у смт Козин (договір від 11.09.2018 № 314) здійснено попередню оплату на придбання матеріалів у розмірі 630,0 тис. грн (платіжне доручення від 14.09.2018 № 579). Аудитом встановлено, що вартість матеріалів згідно з додатком № 1 до договору становить 117,3 тис. грн, що

на 512,7 тис. грн менше за суму попередньої оплати. Як наслідок, за рахунок бюджетних коштів в сумі **512,7 тис. грн** проавансовано Підрядника на виконання будівельних робіт, а не на придбання матеріалів, необхідних для виконання робіт за договором, чим порушено умови пункту 3.6 Договору, що є **непродуктивним використанням бюджетних коштів**;

– на виконання робіт із поточного ремонту аудиторій перераховано Підряднику **350,5 тис. грн** без визначення в договорах найменування (номенклатури, асортименту), кількості та вартості продукції (робіт, послуг), місце проведення поточного ремонту (поверх адміністративного приміщення, номер кімнати тощо). Укладені договори не відповідають вимогам частини четвертої статті 180 Господарського кодексу України щодо істотних умов господарського договору, що є **порушенням чинного законодавства**;

– в договорі (від 25.10.2019 № 302) на оплату капітального ремонту системи відеоспостереження адміністративного будинку УШУ (за адресою: м. Київ, вул. Миколи Шепелева, 3) на суму **198,9 тис. грн** не визначені строки виконання робіт, дати початку та закінчення робіт. Укладені договори не відповідають вимогам частини четвертої статті 180 Господарського кодексу України щодо істотних умов господарського договору, що є **порушенням чинного законодавства**;

– в порушення вимог частини третьої статті 9 Закону № 996 протягом 2018–2019 років на балансі УШУ (субрахунок 1812 «Малоцінні та швидкозношувані предмети») обліковувалися свідоцтва та сертифікати у кількості 9228 шт. на суму **100,8³⁷ тис. грн**, які були видані слухачам протягом двох років, що призвело до викривлення даних бухгалтерського обліку, завищення в обліку вартості активів та є **порушенням чинного законодавства**.

Крім того, як встановлено аудитом, у користуванні ВЦПК/УШУ перебуває **три земельні ділянки**, з яких лише на **дві земельні ділянки** площею 3,1547 га та 0,0528 га (місце розташування Київська обл., Обухівський р-н, смт Козин, вул. Солов'яненка, 308) ВЦПК/УШУ має **право постійного користування**. В порушення вимог частини першої статті 9 Закону № 996, пункту 2.2. глави 2 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку³⁸, за даними бухгалтерського обліку (субрахунок 1011/02) **обліковується не дві, а одна земельна ділянка** загальною площею 3,2075 га. Зазначене призвело до викривлення даних

³⁷ У 2018 році 3264 шт. на суму 51,0 тис. грн, у 2019 році 5694 шт. на суму 49,8 тис. гривень.

³⁸ Затверджений наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 № 88, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05.06.95 за № 168/704 (із змінами).

бухгалтерського обліку об'єкта аудиту та даних відомості про нерухоме майно (форма № 2б(д))³⁹.

Аудитом встановлено, що керівництвом ВЦПК/УШУ у 2018–2019 роках діяльність щодо отримання права постійного користування на земельну ділянку площею 0,3819 га (місце розташування м. Київ, Солом'янський р-н, вул. Миколи Шепелева, 3) не проводилась.

Такі факти вказують на недієвість системи внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту на рівні головного розпорядника (НАДС) та розпорядника бюджетних коштів нижчого рівня ВЦПК/УШУ, чим порушено вимоги частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України, що відповідно до пункту 40 частини першої статті 116 цього Кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

Таким чином, невиконання НАДС впродовж 2018–2019 років у повному обсязі повноважень головного розпорядника, визначених пунктами 7, 9 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України, призвело до використання коштів державного бюджету за КПКВК 6121020 з порушенням бюджетного законодавства на суму 379,9 тис. грн, чинного законодавства на суму 781,4 тис. грн, не за цільовим призначенням – 29,5 тис. грн; недоотримано доходів в розмірі 750,3 тис. грн, неекономно використано 25 523,8 тис. грн, непродуктивно – 994,2 тис. грн, нерезультативно – 1 115,5 тис. грн, а також допущено неефективне управління бюджетними асигнуваннями на суму 6 375,7 тис. гривень.

5. АНАЛІЗ СТАНУ ФОРМУВАННЯ, РОЗМІЩЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ НА ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

5.1 Стан формування державного замовлення на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування

Механізм формування державного замовлення, зокрема, на підготовку працівників органів державної влади і органів місцевого самоврядування визначений пунктом 9 Порядку № 1262.

Абзацом другим Пункту 11 Порядку формування державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, затвердженого Кабінетом Міністрів України від 15.04.2013 № 306 (далі – Порядок № 306), зазначено, що орієнтовна середня вартість підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта

³⁹ Затверджено наказом Фонду державного майна України «Про затвердження форм надання відомостей про об'єкти державної власності» від 03.02.2006 № 197, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.04.2006 за № 380/12254.

визначається у порядку, встановленому законодавством. Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 346 «Про затвердження Методики розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта» (далі – Методика № 346) визначено, що заклади, установи розраховують вартість підготовки за державним замовленням одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта, слухача за освітньо–кваліфікаційним рівнем, науковим ступенем, спеціальністю, напрямом підготовки, галуззю знань, видом економічної діяльності (для професійно–технічного навчального закладу), професією та формою навчання на плановий рік згідно з порядком, затвердженим МОН разом з Мінекономіки та Мінфіном.

Станом на 09.09.2020 зазначений **порядок МОН, Мінекономіки та Мінфіном не затверджено, що призводить до формальної процедури формування державного замовлення за вартісними показниками**. У свою чергу, НАДС питання розробки вказаного порядку не ініціювалось.

Прогнозні показники державного замовлення щодо потреби галузі у фахівцях за видами економічної діяльності та професіями відповідно до Класифікатора професій згідно з додатком 1 Порядку № 306 НАДС у 2018–2019 роках (до 15 вересня) **Мінекономіки не подавалися, чим порушено вимоги частини четвертої пункту 6 Порядку № 306⁴⁰**.

За інформацією НАДС, Мінекономіки в порушення вимог пункту 8 Порядку № 306 у 2018–2020 роках не доводився НАДС сформований середньостроковий прогноз на рік, що настає за плановим роком, та наступні два бюджетні періоди (щороку до 1 листопада).

Надання пропозицій до Мінекономіки у 2018–2019 роках до проєкту державного замовлення на підготовку магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» та на підвищення кваліфікації працівників органів державної влади здійснювалось НАДС з порушенням установлених термінів (у 2018 році на один місяць пізніше⁴¹, у 2019 році на півтора місяця пізніше⁴²), що є порушенням вимог пункту 11 Порядку № 306.

⁴⁰ Відповідно до частини четвертої пункту 6 Порядку № 306 для складання середньострокового прогнозу та уточнення його показників щороку до 15 вересня Мінекономіки подаються згідно з додатком 1: центральними органами виконавчої влади, НАН, галузевими національними академіями наук та іншими бюджетними установами – прогнозні показники на плановий рік, рік, що настає за плановим роком, та наступні два бюджетні періоди щодо потреби відповідної галузі у фахівцях, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрах за видами економічної діяльності та професіями відповідно до Класифікатора професій.

⁴¹ Закон України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 № 2246, пропозиції НАДС подано листом від 15.01.2018 № 337/70-18.

⁴² Закон України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» від 23.11.2018 № 2629, пропозиції НАДС подано листом від 03.01.2019 № 9853/30-19.

Пропозиції до проєкту державного замовлення⁴³ на підготовку фахівців у 2018–2019 роках наведені в табл. 7.

Таблиця 7

**Пропозиції до проєкту державного замовлення на підготовку фахівців
у 2018–2019 роках**

Найменування рівня освіти	Прогнозні показники на			
	2018*	2019	2020	2021
Магістр (на основі рівня освіти бакалавра), осіб				
прийом, осіб	1600	1647	1647	1647
у тому числі:				
випуск, осіб	253	2855	3247	1647
середньорічна чисельність фахівців, осіб	3433,92	4062,75	2462,67	2196,0
середньорічний приведений контингент фахівців, осіб	360,12	413,78	247,52	219,60
орієнтовна середня вартість підготовки одного фахівця, грн				
у тому числі:				
за денною формою навчання	85428,7	92509,2	100834,8	108498,2
за вечірньою формою навчання	21357,2	23127,3	25208,7	27124,5
за заочною формою навчання	8542,9	9250,9	10083,5	10849,38
Прогнозні обсяги фінансування, тис. грн.	30 764,3	38 278,0	24 958,3	23 826,2
Прогнозні обсяги фінансування за бюджетною програмою за КПКВК 6121020	89 187,8	92 906,4	92 109,6	95 169,2

*показники державного замовлення у 2018 році (обсяг фінансування та прийом/випуск) зазначені з урахуванням пропозицій щодо корегування державного замовлення, наданих на адресу Мінекономрозвитку листом НАДС від 17.10.2018 № 7563/30–18.

Дані табл. 7 свідчать, що у 2018 році прогнозні обсяги фінансування на підготовку магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» становили 30 764,3 тис. грн, або 35,6 відс. прогнозного обсягу фінансування за КПКВК 6121020, у 2019 році – 38 278,0 тис. грн, або 41,2 відсотка.

Аудитом встановлено, що подані Мінекономіки пропозиції до проєкту державного замовлення з прийому магістрів на 2018 рік фактично не відповідають узагальненій НАДС потребі на 2018 рік, а саме, за денною формою навчання відсутні пропозиції, за вечірньою формою навчання пропозиції збільшені на 129 осіб та становили 150 осіб, за заочною формою навчання також збільшений показник на 116 осіб, дистанційне навчання скасовано.

Потреба на 2020 рік на підготовку магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» за заочною формою навчання становила – 1238 осіб.

✓ Узагальнені пропозиції НАДС до проєкту державного замовлення на підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування на 2018–2019 роки наведено у табл. 8:

⁴³Листи НАДС від 11.07.2017 № 6345/70-17, від 30.11.2018 № 8954/30-18.

Таблиця 8

Узагальнені пропозиції НАДС до проєкту державного замовлення на підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування на 2018–2019 роки

(тис.грн)

Найменування рівня освіти	Прогнозні показники на			
	2018*	2019	2020	2021
Підвищення кваліфікації, осіб				
Прийом, осіб	31 424	26 512	31 471	31 482
Випуск, осіб	30 795	25 765	31 482	32 419
Загальна орієнтовна середньорічна вартість однієї особи, гривень	60990,1	56 395,5	59 035,9	68 554,5
Середньорічна чисельність осіб, осіб	957,92	968,67	1 137,46	1 040,68
Прогнозні обсяги фінансування, тис. грн	58423,50	54628,40	67151,30	71343,00
Прогнозні обсяги фінансування за КПКВК 6121020	89 187,8	92 906,4	92 109,6	95 169,2

*показники державного замовлення у 2018 році (обсяг фінансування та прийом/випуск) зазначені з урахуванням пропозицій щодо коригування державного замовлення, надісланих на адресу Мінекономіки листом НАДС від 17.10.2018 № 7563/30–18.

Дані табл. 8 свідчать, що у 2018 році прогнозний обсяг фінансування на підвищення кваліфікації державних службовців становив 58 423,50 тис. грн, або 64,4 відс. прогнозного обсягу фінансування за КПКВК6121020, у 2019 році – 54 628,40 тис. грн, або 58,8 відсотка.

Слід зазначити, що потреба на 2020 рік за напрямом підвищення кваліфікації державних службовців з питань реформ у кількості 300 осіб НАДС не збиралася, а була визначена НАДС з урахуванням кількості фактично працюючих на посадах фахівців з питань реформ та кількості фахівців з питань реформ, які пройшли навчання у 2018 році.

Як засвідчив аудит, фактично НАДС збирало потребу органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у підготовці магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» на 2018–2020 роки лише за показниками прийому осіб. Подана потреба узагальнювалась НАДС та подавалась до Мінекономіки відповідно до вимог пункту 10 Порядку № 1262. Водночас проєктні показники випуску осіб НАДС не збираються, фактично такі дані формуються НАДС самостійно на підставі затверджених обсягів прийому на рік без урахування руху контингенту протягом усього періоду навчання.

Отже, формування потреби в підготовці фахівців та підвищенні кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування забезпечено НАДС у 2018–2020 роках неповною мірою.

5.2 Порядок визначення виконавців державного замовлення на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування

Розпорядчими документами НАДС⁴⁴ створено конкурсну комісію з

⁴⁴ Накази від 02.05.2018 № 103, від 26.03.2019 № 52-19.

відбору виконавців державного замовлення та встановлено процедуру проведення такого конкурсу.

За недотриманням вимог пункту 4 Порядку розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково–педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 363 (далі – Порядок № 363) у 2018–2019 роках до складу конкурсної комісії включено представників Міністерства фінансів України, Адміністрації Президента України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово–комунального господарства, Секретаріату Української асоціації районних та обласних рад, що не передбачено цим Порядком, проте не включено представників органів студентського самоврядування та акредитаційних рад при акредитаційній комісії. Крім того, у 2019 році при формуванні складу Конкурсної комісії надіслано листи⁴⁵ на адресу Міністерства фінансів України та Адміністрації Президента України із поіменним зазначенням кандидатур органів державної влади, **що ставить під сумнів правочинність прийнятих Конкурсною комісією рішень.**

Аудитом встановлено, що внаслідок неналежного виконання повноважень НАДС⁴⁶ затверджені пунктом 2 наказу НАДС № 174–18⁴⁷ **критерії конкурсного відбору виконавців державного замовлення не враховують вимоги пункту 8 Порядку 363**, зокрема: погодження проєктних показників обсягу державного замовлення з регіональними центрами зайнятості, з місцевими органами управління освітою (відповідно до місцезнаходження навчального закладу, наукової установи, їх відокремлених структурних підрозділів); показники комерціалізації наукових досліджень і розробок (кількість патентів, прибуток від комерціалізації); зв'язки з випускниками, їх працевлаштування та кар'єрне зростання; зв'язки з роботодавцями (кількість укладених договорів про працевлаштування випускників, кількість заявлених робіт, участь роботодавців у навчальному процесі).

Аудитом встановлено, що незважаючи на допущення до конкурсного відбору закладів вищої освіти (далі – ЗВО), які займають високі рейтинги у

⁴⁵ Листи від 22.02.2019 № 988/30-19 на адресу Міністерства фінансів України, від 22.02.2019 № 989/30-19 – Адміністрації Президента України.

⁴⁶ Розроблені критерії конкурсного відбору за підписом начальника відділу організації професійного навчання, заступника голови Конкурсної комісії.

⁴⁷ НАДС наказом від 13.07.2018 № 174-18, зареєстрованим у Мін'юсті 02.08.2018 № 899/д, за підписом в. о. Голови НАДС Купрія В. О., за погодженням Міністра МОН Ковтунця В. В. затверджено Критерії конкурсного відбору виконавців державного замовлення НАДС на підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» та підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування.

«Топ–200 Україна 2018⁴⁸», та рішення конкурсної комісії НАДС, цими ЗВО взагалі не отримано обсягів держзамовлення у 2018 році.

Дані про академічний рейтинг «Топ–200 Україна 2018», та обсяг розміщеного державного замовлення у 2018 році наведено в табл. 9.

Таблиця 9

**Академічний рейтинг «Топ–200 Україна 2018» та обсяг
розміщеного державного замовлення у 2018 році**

Назва закладу освіти	Обсяг замовлення на підготовку магістрів	Обсяг замовлення на підвищення кваліфікації	Місце рейтингу "Топ–200 Україна 2018"
Національний університет "Львівська політехніка"	–	–	5
Національний університет біоресурсів і природокористування України	–	700	6
Сумський державний університет	35	605	9
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	–	–	24
Центральноукраїнський національний технічний університет	–	–	56
Національний університет водного господарства та природокористування	30	910	65
Національна академія внутрішніх справ	–	1150	90
Житомирський державний технологічний університет	220	610	119

Як свідчить табл. 9, один із провідних закладів освіти України – Національний університет «Львівська політехніка», що посів 5 місце у рейтингу «Топ–200 Україна 2018», не отримав державне замовлення у 2018 році, натомість Житомирський державний технологічний університет (119 місце у рейтингу «Топ–200 Україна 2018») отримав замовлення на підготовку магістрів чисельністю 220 осіб (13 відс. обсягів державного замовлення магістрів 2018 року) та підвищення кваліфікації 610 осіб (майже 7 відс. загального обсягу кількості осіб з підвищення кваліфікації, що проведено за конкурсними процедурами).

Не отримали державне замовлення у 2018 році такі заклади освіти, як Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (24 місце у рейтингу «Топ–200 Україна 2018») та Центральноукраїнський національний технічний університет (56 місце); водночас отримали державне замовлення 2018 року Національний університет водного господарства та природокористування (65 місце); Національна академія внутрішніх справ

⁴⁸ Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта», в партнерстві з міжнародною групою експертів IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence, оприлюднює академічний рейтинг закладів вищої освіти. При складанні рейтингу за 2018 рік експерти брали до уваги сучасні тенденції розвитку університетів, окреслені Конференцією IREG-9: «Рейтинги і акредитація – дві дороги до однієї мети» та Конференцією міністрів освіти Європейського простору вищої освіти. Електронний ресурс. Доступний з: <http://euroosvita.net/index.php/?category=1&id=5647>.

(90 місце у рейтингу «Топ–200 Україна 2018») на загальну кількість осіб з підвищення кваліфікації 2060, або 23 відс. загальної кількості осіб з підвищення кваліфікації, що проведено за конкурсними процедурами).

Аналогічна тенденція щодо проведення конкурсного відбору спостерігається у 2019 році.

Дані про академічний рейтинг «Топ–200 Україна 2019⁴⁹» та обсяг розміщеного державного замовлення у 2019 році наведено в табл. 10.

Таблиця 10

Дані про академічний рейтинг «Топ–200 Україна 2019» та обсяг розміщеного державного замовлення у 2019 році

Назва ВНЗ	Обсяг замовлення на підготовку магістрів	Обсяг замовлення на підвищення кваліфікації	Місце в рейтингу "Топ–200 Україна 2019"
Національний університет "Львівська політехніка"	31	117	4
Сумський державний університет	30	700	6
Національний університет біоресурсів і природокористування України	–	100	7
Національний авіаційний університет	–	150	13
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара	–	170	14
Київський національний торговельно–економічний університет	–	200	29
Тернопільський національний економічний університет	181	609	39
Житомирський державний технологічний університет	200	–	76
Національна академія внутрішніх справ	–	400	95

Як видно із табл. 10, один із провідних закладів освіти України – Національний університет «Львівська політехніка», що посів 4 місце у рейтингу «Топ–200 Україна 2019», отримав державне замовлення у 2019 році на 31 особу з підготовки магістрів та підвищення кваліфікації 117 осіб, натомість Житомирський державний технологічний університет (76 місце у рейтингу «Топ–200 Україна 2019») отримав замовлення на підготовку магістрів чисельністю 200 осіб.

Зазначене свідчить про недосконалість критеріїв конкурсного відбору виконавців державного замовлення, або можливу корупційну складову.

Аудитом встановлено, що оголошення про проведення конкурсного відбору виконавців державного замовлення на підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, голів

⁴⁹Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта», в партнерстві з міжнародною групою експертів IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence, оприлюднює академічний рейтинг закладів вищої освіти. При складанні щорічного рейтингу експерти брали до уваги сучасні тенденції розвитку університетів, окреслені Конференцією IREG-9: «Рейтинги і акредитація – дві дороги до однієї мети» та Конференцією міністрів освіти Європейського простору вищої освіти. Електронний ресурс. Доступний з: <http://euroosvita.net/index.php/?category=1&id=6091>

місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників і заступників з питань запобігання корупції та з питань управління фінансами надруковано у газеті «Урядовий кур'єр» № 83 (6446) від 03.05.2019 з **перевищенням терміну на 41 календарний день, без конкретизації порядку надання роз'яснень з питань проведення конкурсу, вимог до конкурсних пропозицій, критеріїв конкурсного відбору** (аналогічно на вебсайтах МОН та НАДС), **що є порушенням вимог пунктів 5, 7 Порядку № 363.**

Вибірковим аналізом документів закладів освіти встановлено, що кожний заклад надає пакет документів у довільній формі та формує таблицю оцінки відповідності критеріям конкурсного відбору виконавців державного замовлення НАДС, при цьому **самостійно визначає бали та зазначає загальну максимальну кількість балів, що не відповідає вимогам пункту 2 Критеріїв конкурсного відбору**, затверджених наказом НАДС № 174–18.

Подання закладами вищої освіти разом з пакетом документів Таблиці оцінки відповідності Критеріям конкурсного відбору виконавців державного замовлення з встановленими оцінками та балами не передбачено Критеріями та є повноваженнями членів Конкурсної комісії⁵⁰. **Отже, викликає сумнів правильність та неупередженість встановлення оцінок і загального значення балів.**

Слід зазначити, що до затверджених Критеріїв конкурсного відбору виконавців державного замовлення додаються форми додатків, які заповнюють безпосередньо заклади освіти. Обґрунтування встановлених кількісних оцінок бальної системи у 2018–2019 роках за Критеріями конкурсного відбору виконавців державного замовлення до аудиту не надано. **Фактично аудитом встановлено непрозорість цього процесу, можливість службових зловживань, а також корупційної складової.**

Таким чином, аудит засвідчив, що запроваджена НАДС система конкурсного відбору виконавців державного замовлення є непрозорою і не забезпечує повною мірою умов конкурентного розміщення державного замовлення, має корупціогенну складову.

5.3 Стан розміщення державного замовлення на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування

У 2018 році НАДС укладено 21 державний контракт з підготовки магістрів на загальну суму 20 540,4 тис. грн (два етапи навчання: 2019 – 2020 роки), з яких фінансові зобов'язання 2018 року визначені в сумі 4 580,4 тис. грн (видатки на: оплату праці (КЕКВ 2110) – 3431,7 тис. грн (74,9 відс.); нарахування на оплату праці (КЕКВ 2120) – 754,5 тис. грн (16,5 відс.); оплата комунальних послуг та енергоносіїв (КЕКВ 2270) –

⁵⁰ Пунктом 3 наказу НАДС № 174-18 визначено, що оцінювання конкурсних пропозицій закладів освіти – учасників конкурсу Конкурсною комісією здійснюється згідно з Таблицями оцінки відповідності критеріям конкурсного відбору виконавців державного замовлення.

220,8 тис. грн (8,8 відс.); інші видатки (КЕКВ 5000) – 173,4 тис. грн (3,8 відсотка)).

У 2019 році НАДС укладено 27 державних контрактів з підготовки магістрів на загальну суму 19 338,6 тис. грн (два етапи навчання: 2019 – 2020 роки), з яких фінансові зобов'язання 2019 року визначені в сумі 4 476,6 тис. грн (видатки на: оплату праці (КЕКВ 2110) – 3 480,1 тис. грн (77,7 відс.); нарахування на оплату праці (КЕКВ 2120) – 765,6 тис. грн (17,1 відс.); оплату комунальних послуг та енергоносіїв (КЕКВ 2270) – 158,3 тис. грн (3,6 відс.); інші видатки (КЕКВ 5000) – 72,6 тис. грн (1,6 відсотка)).

Таким чином, близько 95 відс. у вартості надання послуг з підготовки магістрів становлять видатки на оплату праці з нарахуваннями.

Незатвердження порядку розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого фахівця, слухача за рівнем освіти та формою навчання на плановий рік спричинило **визначення середньої вартості підготовки одного фахівця (магістра) у 2018 – 2019 роках закладами вищої освіти шляхом ділення загальної суми видатків на підготовку фахівців, встановлених у державних контрактах, на доведену кількість осіб, що свідчить про приховане утримання ЗВО.**

Як правило, зміни до державних контрактів вносилися в грудні і коригувалися під фактичні суми витрат згідно з актами виконаних робіт. Детальні розрахунки та обґрунтування, відповідно до яких вносилися зміни до обсягів державного замовлення на 2018–2019 роки як з прийому, так і з випуску фахівців, у НАДС відсутні. Зміни до обсягів прийому між ЗВО (зменшення, збільшення) вносилися на підставі фактичного набору абітурієнтів за результатами вступної кампанії. Обсяги випуску фахівців у 2018–2019 роках визначалися на підставі доведених НАДС у 2016–2018 роках обсягів прийому магістрів та з урахуванням кількості достроково відрахованих (вибувших) студентів.

Формальний підхід до розміщення державного замовлення призвів до непродуктивного використання коштів, спрямованих на навчання відрахованих 235 магістрів⁵¹, у сумі 2 272,6 тис. грн, у т. ч. у 2018–2019 роках – 904,0 тис. грн, що є непродуктивним використанням бюджетних коштів.

У I кварталі 2020 року НАДС укладено 41 додаткову угоду до державних контрактів з 28 закладами вищої освіти на загальну вартість освітніх послуг 16 573,6 тис. грн, з них перераховано за 30 додатковими угодами закладам вищої освіти за підготовку магістрів загалом 5 833,7 тис. гривень.

⁵¹ Відраховано: за власним бажанням – 39 осіб; за невиконання навчального плану – 43; припинення перебування на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування – 137; з інших причин – 16 осіб.

✓ За результатами проведеного НАДС конкурсу у 2018 році укладено 25 державних контрактів на надання послуг з підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування з 21 закладом вищої освіти на підготовку 8 850 осіб на загальну суму 3 043,7 тис. гривень.

У 2019 році за результатами проведеного НАДС конкурсу укладено 34 державних контракти на надання послуг з підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування з 27 закладами вищої освіти на підготовку 7 426 осіб на загальну суму 2 772,8 тис. гривень.

Аудитом встановлено, що у 2018–2019 роках виконання державного замовлення НАДС на підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування **без проведення конкурсного відбору здійснювалося 7 закладами освіти.**

Дані щодо укладених у 2018–2019 державних контрактів без застосування процедури конкурсного відбору наведені в додатку 4.

Дані додатка 4 свідчать, що у 2018 році за визначеної державними контрактами кількості 23 430 осіб, фактично підвищила кваліфікацію 23 001 особа, що менше на 429 осіб. При затверджених державними контрактами обсягах 55 181,9 тис. грн фактично спрямовано на підвищення кваліфікації **53 761,5 тис. гривень.** У 2019 році – за визначеної державними контрактами кількості 19 614 осіб, фактично підвищили кваліфікацію 17 567 осіб. При затверджених державними контрактами обсягах 72 725,5 тис. грн фактично спрямовано на підвищення кваліфікації **50 992,6 тис. гривень.**

Із загальної суми коштів, спрямованих у 2018 році виконавцям державного замовлення без проведення конкурсного відбору, найбільше коштів отримано ВЦПК – 40 978,1 тис. грн, що становить 76,2 відс.; Національною академією державного управління при Президентові України Державного управління справами (далі – НАДУ) – 4 750,0 тис. грн, (8,8 відс.); Інститутом права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України – 3 177,2 тис. грн (5,9 відсотка).

Із загальної суми коштів, спрямованих у 2019 році виконавцям державного замовлення без проведення конкурсного відбору, найбільше коштів отримано УШУ – 38 485,0 тис. грн, що становить 75,5 відс.; Інститутом права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України – 3 773,0 тис. грн (7,4 відс.); Академією фінансового моніторингу Державної служби фінансового моніторингу України – 3 082,0 тис. грн (6 відс.); НАДУ – 2 985,1 тис. грн (5,8 відс.); Центром підвищення кваліфікації сфери управління Міністерства соціальної політики України – 1 969,2 тис. грн (3,7 відсотка).

Слід зазначити, що без урахування постанови Кабінету Міністрів України «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково–педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2020 році»⁵² та державного контракту про надання послуг з підвищення кваліфікації, НАДС перераховано на підставі затвердженого кошторису за бюджетною програмою 6121020, а **УШУ використано за I півріччя 2020 року коштів загального фонду державного бюджету в сумі 18 289,5 тис. гривень.**

Усього на підвищення кваліфікації у 2018 році НАДС укладено 33 державних контракти із 27 ЗВО на підготовку 32 280 слухачів (прийом – 31 424) на загальну суму 58 225,6 тис. грн; у 2019 році – 42 державних контракти із 33 ЗВО на підготовку 27 832 слухачів (прийом – 26 512) на загальну суму 51 852,2 тис. гривень.

У 2018–2019 роках за бюджетною програмою 6121020 з різних причин **відраховано 1 079 слухачів, витрати на підвищення їх кваліфікації становили 1 219,9 тис. грн** (у 2018 році – 604,4 тис. грн, у 2019 році – 615,5 тис. грн), **що є непродуктивним використанням бюджетних коштів.**

✓ Згідно з частиною одинадцятою статті 18 Закону України від 05.09.2017 № 2145 «Про освіту» (далі – Закон № 2145) **заклади освіти, що проводять освітню діяльність з підвищення кваліфікації працівників, обов’язковість якої передбачена законом, мають отримати ліцензію на відповідну діяльність та/або акредитувати відповідні освітні програми.**

Під час аудиту встановлені факти визначення НАДС і затвердження в державних контрактах про надання послуг на підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування у 2018–2019 роках обсягів підготовки слухачів понад встановлені ЗВО ліцензовані обсяги підвищення кваліфікації кадрів.

Так, ліцензія МОН (серія АЕ № 285284 від 08.11.2013) на вид господарської діяльності – надання освітніх послуг навчальними закладами, пов’язаних з одержанням освіти на рівні кваліфікаційних вимог до підвищення кваліфікації фахівців, видана Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів Міністерства доходів і зборів України⁵³, ідентифікаційний код 31115684, місцезнаходження: 03061, м. Київ, вул. Шепелева, 3. Рішення Акредитаційної комісії від 30.06.2011, протокол № 88 (наказ МОНмолодьспорту України від 01.07.2011 № 2487–Л).

Згідно з додатком до ліцензії (серія АЕ № 285284 від 08.11.2013) за напрямом підготовки – Підвищення кваліфікації державних службовців та керівників державних підприємств, установ і організацій за напрямом 1501 «Державне управління» ліцензований обсяг на рік – 3000 осіб, термін дії

⁵² Затверджена 08.07.2020 за № 616.

⁵³ Нині – Українська школа урядування НАДС.

ліцензії – до 01.07.2016. Після набрання чинності статтею 21 Закону 222 (березень 2015 року) ліцензія стала безстроковою. Проте вона підлягає переоформленню у зв'язку із зміною назви ЗВО. Отже, протягом 2018–2019 років ВЦПК/УШУ провадили господарську діяльність, що підлягає ліцензуванню – надання освітніх послуг з професійного навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, **без належним чином оформленої ліцензії, що ставить під сумнів правочинність виданих сертифікатів про підвищення кваліфікації.**

Незважаючи на ліцензований обсяг на рік (3 000 осіб), у державних контрактах⁵⁴ визначено прийом слухачів у 2018–2019 роках у кількості 11 751 осіб та 12 821 осіб відповідно, що у 3 рази (на 8 751 осіб та 9 821 особу відповідно) перевищує ліцензійний обсяг з підвищення кваліфікації. У результаті, розрахункові кошти в сумі 61 948,7 тис. грн (у 2018 році – 31 503,6 тис. грн (3,6 тис. грн вартість підготовки 1 слухача в рік x 8 751 осіб); у 2019 році – 30 445,1 тис. грн (3,1 тис. грн вартість підготовки одного слухача на рік 9 821 осіб) заплановані та використані з порушенням Закону 2145.

Ліцензія МОН (серія АВ, номер № 529278) на вид господарської діяльності – надання освітніх послуг навчальними закладами, пов'язаних з одержанням освіти на рівні кваліфікаційних вимог до підвищення кваліфікації, видана Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників юстиції (нині – Інститут права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України) 14.06.2010 (ідентифікаційний код 26195879), місцезнаходження: 01030, м. Київ, вул. М. Коцюбинського, будинок 12. Рішення ДАК від 03.03.2010, протокол № 82 (наказ МОН України від 10.06.2010 № 1611–Л).

Згідно з додатком до ліцензії (серія АВ, номер № 529278) за напрямом підготовки – Підвищення кваліфікації працівників юридичних та кадрових служб підприємств, установ і організацій та нотаріусів в галузі знань 0304 «Право», ліцензований обсяг на рік визначено у кількості 750 осіб. Термін дії ліцензії – до 01.07.2015. Після набрання чинності статтею 21 Закону України від 02.03.2015 № 222 «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензія стала безстроковою. Проте вона підлягає переоформленню у зв'язку із зміною назви закладу освіти.

В державних контрактах⁵⁵, укладених з Інститутом права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, визначено прийом слухачів у 2018 році – 1 500 осіб, у 2019 році – 1 600 осіб, що в 2 рази (на 750 осіб та 850 осіб відповідно) перевищує ліцензійний обсяг з підвищення кваліфікації. У результаті розрахункові кошти в сумі 3 530,0 тис. грн (у 2018 році – 1 575,0 тис. грн (2,1 тис. грн вартість підготовки 1 слухача на рік x 750 осіб); у 2019 році – 1 955,0 тис. грн (2,3 тис. грн вартість підготовки

⁵⁴ Контракти від 10.09.2018 № 70 та від 04.09.2019 № 88/1.

⁵⁵ Контракти від 02.05.2018 № 33 та від 04.07.2019 № 68.

1 слухача на рік x 850 осіб) заплановані і відповідно витрачені з порушенням Закону 2145.

Отже, із семи ЗВО, з якими у 2019 році НАДС укладено державні контакти про надання послуг на підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування (поза конкурсом), по двох ЗВО (в Інституті права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України та Українській школі урядування) доведені НАДС обсяги державного замовлення (натуральні показники) в 2 – 3 рази (850 і 8501 слухачів відповідно) перевищують обсяги, встановлені у ліцензіях МОН.

Як наслідок, розрахункові кошти в сумі 65 478,7 тис. грн (в Інституті права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України – 3 530 тис. грн; в Українській школі урядування – 61 948,7 тис. грн), що були заплановані і відповідно витрачені на підвищення кваліфікації 20 172 осіб понад ліцензійні обсяги, використані з порушенням Закону № 2145.

5.4 Стан виконання державного замовлення на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування

У 2018 році НАДС здійснювалась оплата державного замовлення з підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» за 90 контрактами, касові видатки за якими становили 29 251,8 тис. грн, з яких оплачено послуги з підготовки магістрів за 21 контрактом 2018 року на загальну суму 4 580,4 тис. грн та за 69 контрактами минулих (2015–2017) років – 24 671,4 тис. гривень. **Фактично 84 відсотки касових видатків 2018 року на підготовку магістрів сплачувалось за зобов'язаннями попередньо укладених (до 2018 року) контрактів.**

Аналізом витрат 2018 року за державними контрактами на підготовку магістрів встановлено:

- суттєву розбіжність у показниках загальної кількості днів згідно з навчальним планом. Так, за 8 контрактами, укладеними у 2018 році⁵⁶, цей показник визначено на рівні 425 – 487 днів, за 4 контрактами⁵⁷ – на рівні 45 – 76 днів, що свідчить про відсутність єдиних підходів до визначення такого показника в контрактах та не дозволяє достовірно проаналізувати вартість одного дня навчання за навчальним планом;

- розбіжність показника середніх витрат з оплати послуг на 1 слухача за 20 контрактами (без урахування витрат Чернігівського Національного технологічного університету (далі – Чернігівський НТУ) у межах від 10 694 грн (Національний університет «Одеська юридична академія») до 15 286 грн (Національний університет водного господарства та природокористування). Особливо відрізняється вартість надання послуг

⁵⁶ Контракти 2018 року №№ 75; 77; 95; 142; 150; 151; 156; 157.

⁵⁷ Контракти 2018 року №№ 76; 81; 110; 144.

Чернігівським НТУ: при вартості від 11 тис. грн до 15 тис. грн він готує магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» з витратами на одного студента до 3 тис. грн, або в чотири рази дешевше в порівнянні з іншими навчальними закладами;

– зменшення в цілому витрат на одного студента у 2018 році у порівнянні з попередніми періодами (2015 рік, пояснюється відносно великою кількістю студентів денної форми навчання в складі ціни контракту), що пов'язано із зменшенням терміну навчання 1 студента заочної форми навчання з 18 до 16 місяців та навчання слухачів НАДУ з 30 до 16 місяців⁵⁸.

У цілому у 2018 році укладено контракти з підготовки **1 600 магістрів (прийом)** за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування», що **відповідає** обсягам державного замовлення 2018 року (визначеним постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2018 № 556 «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2018 році» та наказом Мінекономіки від 28.12.2018 № 1996).

Водночас державне замовлення з **випуску магістрів** не виконано за денною формою навчання на 3 особи (41 особа з 44 передбачених відповідною постановою) та за заочною формою навчання на 33 особи (212 осіб з 245 передбачених відповідною постановою). Отже, **рівень виконання державного замовлення з випуску магістрів у 2018 році становив 87,5 відсотка, тобто зменшився у зв'язку з відрахуванням слухачів.**

У 2019 році НАДС здійснювалась оплата з виконавцями державного замовлення з підготовки магістрів за 107 контрактами, касові видатки становили 37 958,7 тис. грн, з яких оплачено послуги з підготовки магістрів за 27 контрактами 2019 року на загальну суму 4 428,5 тис. грн, та за 80 контрактами минулих (2016–2018) років на загальну суму 33 530,2 тис. гривень. Отже, **фактично 88 відсотків касових видатків 2019 року з**

⁵⁸ Визначений пунктом 5 Порядку 789 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.09.2016 № 674 строк навчання за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» становить: за денною формою – 18 місяців; за вечірньою, заочною (дистанційною) – 30 місяців. Відповідно до пункту 5 Порядку 789 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.08.2012 № 809) строк навчання за денною формою за спеціальністю «Державна служба» галузі знань «Державне управління» становить 12 місяців, за заочною, вечірньою та заочно-дистанційною – 22 місяці. Відповідно до Положення 255 строк навчання слухачів у НАДУ за денною формою становить 18 місяців, за вечірньою, заочною (заочно-дистанційною) – 30 місяців. Постановою Кабінету Міністрів України від 13.06.2018 № 482 внесені зміни пункту 5 Порядку 789 та Положення 255, відповідно строк навчання за вечірньою та заочною (дистанційною) формами навчання за освітньо-професійними програмами підготовки магістра в обсязі 90 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) становить 16 місяців.

підготовки магістрів сплачувалось за зобов'язаннями попередньо укладених (до 2019 року) контрактів.

Аналізом витрат 2019 року за державними контрактами на підготовку магістрів встановлено обсяги державного замовлення з випуску магістрів за галузями знань: «Управління та адміністрування» за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (код 074) у кількості 1 255 осіб; «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (код 281) – 1600 осіб, разом 2 855 осіб, однак обсяги фінансування (38 278,0 тис. грн), незважаючи на їх наявність в Постанові № 615, наказом НАДС у 2019 році не затверджувалися і у державних контрактах не передбачалися.

Таким чином, 100 відс. натуральних показників з випуску фахівців за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузей знань «Управління та адміністрування» і «Публічне управління та адміністрування» заочної форми навчання у 2019 році, всупереч вимогам Постанови № 615, наказами НАДС не затверджувалися і до ЗВО не доводилися.

Крім того, обсяги фінансування (фінансові зобов'язання НАДС) за укладеними у 2019 році 27 державними контрактами на надання послуг з підготовки магістрів та фінансові зобов'язання НАДС за діючими на 2019 рік 80 державними контрактами (всього 107 контрактів), укладеними у 2016–2018 роках, визначені загалом у сумі 39 342,0 тис. грн, що на 964,0 тис. грн перевищує обсяги фінансування, затверджені Постановою № 615 на вказану мету (38 278,0 тис. гривень), та були сформовані на підставі пропозицій НАДС. Тобто **обсяги фінансування державного замовлення на 2019 рік, згідно з укладеними державними контрактами, не приведені НАДС у відповідність із затвердженими Постановою № 615 обсягами.**

В результаті внесених у 2019 році до державних контрактів змін натуральні показники з прийому і випуску магістрів, у порівнянні із затвердженими Постановою № 615 зі змінами, внесеними наказом Мінекономіки від 24.12.2019 № 805, у цілому зменшені, проте **зміни до вартісних показників державного замовлення на підготовку магістрів, затверджених Постановою № 615, не вносилися.**

Незважаючи на вказане, в результаті внесених у 2019 році до державних контрактів змін, обсяги фінансування державного замовлення з підготовки магістрів, у порівнянні із затвердженими Постановою № 615 обсягами, фактично зменшені на 194,6 тис. грн і визначені у загальній сумі 38 083,4 тис. гривень.

Як правило, у 2018–2019 роках зміни до державних контрактів вносилися в грудні і коригувалися під фактичні суми витрат згідно з актами виконаних робіт.

Наприклад, із 27 укладених у 2019 році контрактів на надання послуг з підготовки магістрів, лише один контракт – із Сумським державним

університетом, укладено у жовтні 2019 року⁵⁹, у листопаді укладено 9, у грудні – 17 державних контрактів, тобто **майже всі державні контракти на надання послуг з підготовки магістрів укладені у листопаді – грудні.**

Обсяги державного замовлення з **прийому магістрів** за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» у 2019 році (з урахуванням змін) **виконано на 100 відс.** – зараховано до 27 ЗВО 1 646 осіб.

Обсяги державного замовлення з **випуску магістрів** у 2019 році у **цілому виконано на 99,2 відс.** (план – 2710 осіб, з урахуванням змін, факт – 2687 осіб, **невиконання – 23 особи**), у порівнянні із затвердженими Постановою 615, **не виконані на 319,3 тис. грн** (Постановою № 615 передбачено 38 278,0 тис. грн, виконано (касові видатки) 37 958,7 тис. грн); у порівнянні із укладеними державними контрактами, чинними у 2019 році, **не виконані на 124,7 тис. грн** (залишок невикористаних коштів, який невідкоригований додатковими угодами).

Таким чином, **майже половина ЗВО, що здійснювали підготовку магістрів на умовах державного замовлення (11 із 27 ЗВО), всупереч умовам пункту 1.1 укладених державних контрактів, не виконали обсяги з випуску фахівців (магістрів) за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування» у 2019 році загалом на 23 особи.**

Слід зазначити, що за результатами аналізу відповідей ЗВО на запити Рахункової палати⁶⁰ (направлено 35 навчальним закладам) щодо навчання за спеціальностями «Державне управління», «Публічне управління та адміністрування» встановлено: у 2018 році з 2344 осіб, що отримали дипломи за спеціальностями «Державне управління», «Публічне управління та адміністрування», підтверджено отримання дипломів державного зразка за вказаними спеціальностями у 2018 році у кількості 253, у 2019 році – 2687 дипломів.

У цілому у 2018–2019 роках з урахуванням навчання за контрактами, укладеними ЗВО за відповідними спеціальностями на комерційній основі, отримано відповідно 2344 та 6043 дипломи. Частка державного замовлення значно збільшилась з 11 відс. у 2018 році до 45 відс. у 2019 році від загальної кількості виданих дипломів.

✓ Як засвідчив аудит, обсяги державного замовлення 2018–2019 років з підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування з **прийому (осіб) не виконано.**

У 2018 році: з прийому осіб виконано на 98,6 відс. (план – 31 424 особи, факт – 30 991 особа, невиконання – 433 особи); з випуску осіб виконано на 98,7 відс. (план – 30 795 осіб, факт – 30 391 особа, невиконання –

⁵⁹ Державний контракт від 28.10.2019 № 106.

⁶⁰ Від 27.07.2020 № 08-1801 та від 27.07.2020 № 08-1802.

404 особи). На підвищення кваліфікації спрямовано (касові видатки) – 56 805,2 тис. грн (97,2 відс.), що на 1 618,3 тис. грн менше, ніж визначено (58 423,5 тис. гривень).

У 2019 році: з прийому осіб виконано на 93,3 відс. (план – 26 512 осіб, факт – 24 725 осіб, невиконання – 1 787 осіб); з випуску осіб виконано на 93,7 відс. (план – 26 275 осіб, факт – 24 633 осіб, невиконання – 1 642 особи). Спрямовано (касові видатки) 51 868,4 тис. грн (94,9 відс.), що на 2 760,0 тис. грн менше, ніж визначено (54 628,4 тис. гривень).

Отже, ні натуральні, ні вартісні показники державного замовлення на підвищення кваліфікації у 2018–2019 роках НАДС у обсягах, визначених Постановами № 556 та № 244, не виконано.

Серед причин невиконання обсягів державного замовлення: втрата статусу державного службовця або звільнення з державної служби/органу місцевого самоврядування/посади голови місцевої державної адміністрації, його першого заступника чи заступника; неявка на навчання, у т. ч. ненаправлення особи на підвищення кваліфікації; невиконання навчального плану.

Рахункова палата констатує, що основні витрати на виконання державного замовлення з підвищення кваліфікації у 2018–2019 роках здійснювались ВЦПК/УШУ (поза конкурсом) згідно з державними контрактами⁶¹. Проте зобов'язання за цими контрактами не були зареєстровані в Державній казначейській службі України, що є порушенням законодавства. Касові видатки ВЦПК за КПКВК 6121020 у 2018 році становили 40 978,1 тис. грн (залишок невикористаних коштів – 1 420,4 тис. грн), у 2019 році – 36 298,8⁶² тис. грн (1 724,5 тис. гривень).

При цьому кошти загального фонду державного бюджету щомісячно перераховувалися ВЦПК/УШУ не за актами наданих послуг, а згідно з помісячним планом асигнувань відповідно до кошторису за КПКВК 6121020, що свідчить про утримання ВЦПК/УШУ як установи сфери управління НАДС, а не як виконавця державного замовлення з підвищення кваліфікації державних службовців, як це передбачено державним контрактом.

Отже, спрямовані НАДС у 2018–2019 роках кошти загального фонду державного бюджету за КПКВК 6121020 в сумі 79 463,1 тис. грн (2018 рік – 40 978,1 тис. грн; 2019 рік – 38 485,0 тис. грн) були використані ВЦПК/УШУ з порушенням вимог статті 3 Закону 5499, що є порушенням чинного законодавства.

✓ Аналіз витрат за укладеними контрактами з підвищення кваліфікацій, укладених як із застосуванням конкурсного відбору, так і поза

⁶¹ Від 10.09.2018 № 70 на суму 42 398,5 тис. грн; від 04.12.2019 № 88/1 на суму 38 023,3 тис. гривень.

⁶² Без урахування капітальних видатків на суму 2 186,2 тис. гривень.

конкурсом, показав, що у 2018–2019 роках найбільша частка витрат припадає на ВЦПК/УШУ.

Частку загального обсягу витрат ВЦПК/УШУ за відповідним критерієм⁶³ підвищення кваліфікації за державним замовленням у 2018–2019 роках наведено на діаграмах 1, 2.

Діаграма 1

Частка загального обсягу витрат ВЦПК за відповідним критерієм підвищення кваліфікації за державним замовленням у 2018 році

Діаграма 2

Частка загального обсягу витрат ВЦПК/УШУ за відповідним критерієм підвищення кваліфікації за державним замовленням у 2019 році

Як свідчать дані діаграми 1, у 2018 році кількість контрактів, укладених на підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування **із застосуванням конкурсних процедур, становила 28 відс.** загальної кількості, при цьому витрати за такими контрактами становили лише **5 відс.** загальної суми, спрямованої на підвищення кваліфікації.

⁶³ Частка загальної кількості осіб, що підвищили кваліфікацію (натуральні показники державного замовлення), та частка загальних витрат (вартісні показники державного замовлення).

Кількість контрактів, укладених **без застосування конкурсних процедур** (без урахування ВЦПК), становила **37 відс.** загальної кількості, витрати за такими контрактами становили **23 відсотки**.

При цьому **ВЦПК** було підвищено **35 відс.** слухачів від загальної кількості слухачів, що пройшли підвищення кваліфікації у 2018 році, водночас, витрати за цим контрактом становили **72 відс.** загальної суми витрат, **спрямованих на підвищення кваліфікації у 2018 році**.

Як свідчать дані діаграми 2, відповідна тенденція збереглась у 2019 році: за контрактами, укладеними із застосуванням конкурсних процедур, кількість слухачів становила 29 відс. від загальної кількості, витрати за такими контрактами становили лише 5 відс. загальної суми. За контактами, що були укладені **без застосування конкурсних процедур** (без урахування УШУ), збільшено на **28 відс.** кількість слухачів, витрати за такими контрактами становили 23 відс. загальної суми. При цьому УШУ кількість слухачів, що пройшли підвищення кваліфікації у 2019 році, становила 43 відс. загальної кількості слухачів, водночас, витрати за цим контрактом становили **72 відс.** загальної суми витрат, **спрямованих на підвищення кваліфікації у 2019 році**.

Беручи до уваги, що ефективність визначається як результат співвідношення корисних кінцевих результатів до витрачених ресурсів, результативність витрат на підвищення кваліфікації можливо умовно визначити як витрати з підвищення кваліфікації на одного слухача.

Наприклад, вартість підвищення кваліфікації 1 слухача без застосування конкурсних процедур (1 077 грн) у 2018 році була втричі вищою у порівнянні з конкурсним відбором (344 грн), а витрати з підвищення кваліфікації 1 слухача у ВЦПК (3 679 грн) були в 10 (десять) разів більші у порівнянні з витратами на 1 слухача за контрактами, укладеними за результатами конкурсного відбору.

Це підтверджується середніми витратами на 1 слухача на день, які містяться в додатках до договорів з підвищення кваліфікації. Так, середньозважені витрати на 1 слухача на день за контрактами, укладеними із застосуванням конкурсних процедур, – 108,53 грн, без застосування конкурсних процедур (ВЦПК/УШУ) середньозважені витрати на 1 слухача на день становили 308,35 гривень, а дані за контрактом з ВЦПК/УШУ взагалі не наведено.

Зазначене свідчить про завищену вартість оплачених послуг з підвищення кваліфікації при укладанні контрактів в порушення вимог статті 3 Закону № 5499 без застосування конкурсних процедур.

Аналіз використання коштів державного бюджету, виділених НАДС на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування у 2018–2019 роках, засвідчив, що найбільша частка витрат припадає на оплату послуг ВЦПК/УШУ.

Частка витрат за КПКВК 6121020 у 2018–2019 роках наведена у діаграмах 3, 4.

Як свідчать дані діаграми 3, найбільша частка витрат 2018 року припадає на оплату послуг ВЦПК з підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування (48 відс.), оплату послуг з підготовки магістрів за раніше укладеними контрактами (29 відс.). За результатами конкурсних процедур 2018 року на підвищення кваліфікації витрачено всього 3 відс. загальної суми річних витрат за програмою та підготовку магістрів 5 відсотків. Решта 15 відс. витрачено на оплату договорів, укладених без застосування конкурсних процедур (без урахування витрат за контрактом з ВЦПК).

Як свідчать дані діаграми 4, аналогічна тенденція зберігається у 2019 році. Найбільша частка витрат припадає на оплату УШУ послуг з підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування (42 відс.) та оплату послуг з підготовки магістрів за раніше укладеними контрактами (36 відсотків). За результатами конкурсних процедур 2019 року на підвищення кваліфікації лише 3 відс. та на підготовку магістрів – 5 відс. від суми касових видатків за КПКВК 6121020, решту 14 відс. витрачено на оплату договорів, укладених без застосування конкурсних процедур (без урахування витрат за контрактом з УШУ).

Діаграма 3

Діаграма 4

Частка витрат за КПКВК 6121020 у 2018 році

Частка витрат за КПКВК 6121020 у 2019 році

Отже, аналіз засвідчив, що утримання Української школи урядування є вкрай неефективним з точки зору використання коштів. Одним із напрямів підвищення ефективності є необхідність удосконалення конкурсних процедур відбору виконавців державного

замовлення та застосовування якісно нових критеріїв конкурсного відбору виконавців.

Кошти загального фонду державного бюджету щомісячно перераховувалися ВЦПК/УШУ згідно з помісячним планом асигнувань відповідно до кошторису за КПКВК 6121020, а державний контракт на надання послуг з підвищення кваліфікації не був зареєстрований в Державній казначейській службі України. **Отже, спрямовані НАДС у 2018–2019 роках кошти загального фонду державного бюджету за КПКВК 6121020 в сумі 79 463,1 грн (40 978,1 тис. грн – 2018 рік та 38 485,0 тис. грн – 2019 рік) були використані ВЦПК/УШУ з порушенням вимог статті 3 Закону № 5499, що є порушенням чинного законодавства.**

В цілому більше половини витрат за державним замовленням у 2018–2019 роках (2018 році – 63 відс.; 2019 році – 56 відс.) здійснено за контрактами, укладеними без проведення конкурсних процедур у порушення вимог статті 3 Закону № 5499, ще понад третини витрат (2018 рік – 34 відс.; 2019 рік – 41 відс.) використано на здобуття другої вищої освіти за освітньо–професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування», що суперечить статті 4 Закону № 1556. Лише 3 відс. витрат за програмою відповідають вимогам законів України. При цьому за цими витратами було виконано третину (2018 рік – 28 відс.; 2019 рік – 29 відс.) натуральних показників підвищення кваліфікації кадрів за державним замовленням.

Ні натуральні, ні вартісні показники державного замовлення на підвищення кваліфікації у 2018–2019 роках НАДС, у обсягах, визначених урядовими постановами № 556 та № 244, не виконано (досягнуто лише виконання державного замовлення з прийому магістрів у 2018–2019 роках в обсягах державного замовлення, визначених Постановами № 556 та № 615).

6. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Відповідно до частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організовують внутрішній контроль та внутрішній аудит і забезпечують їх здійснення у своїх закладах та підвідомчих бюджетних установах.

Встановлено, що з метою організації системи внутрішнього контролю у НАДС, його територіальних органах та установах, що належать до сфери його управління, наказом НАДС від 06.02.2018 № 38 «Про організацію внутрішнього контролю в системі Національного агентства України з питань державної служби» (далі – Наказ НАДС № 38) затверджено: Інструкцію з організації внутрішнього контролю та управління ризиками у НАДС, його територіальних органах та установах, що належать до сфери його управління;

Методичні рекомендації щодо складання адміністративних регламентів у НАДС, його територіальних органах та установах, що належать до сфери його управління; Перелік ризикових сфер діяльності апарату НАДС, його територіальних органів та установ, що належать до сфери його управління.

До Переліку ризикових сфер діяльності апарату НАДС, його територіальних органів та установ, що належать до сфери його управління, віднесено, зокрема, формування, розміщення та виконання державного замовлення з підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих держадміністрацій, їх перших заступників і заступників, посадових осіб місцевого самоврядування (ступінь ризику – середній).

Аудит засвідчив, що у 2018–2019 роках та I півріччі 2020 року **не забезпечено складання адміністративних регламентів у НАДС, його територіальних органах та установах, що належать до сфери його управління.** Станом на 01.07.2020 наказами Голови НАДС затверджено лише чотири адміністративних регламенти.

Як встановлено аудитом⁶⁴, **адміністративні регламенти – порядок виконання в системі НАДС функцій, процесів та операцій щодо формування, розміщення та виконання державного замовлення з підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування протягом 2,5 років у порушення вимог пунктів 5, 7 Наказу НАДС № 38 керівництвом УШУ⁶⁵ не розроблено та не затверджено. Жодних внутрішніх документів, спрямованих на забезпечення функціонування елементів внутрішнього контролю, УШУ не розроблялося і не затверджувалося, інформування керівництва установи про ризики, що виникають під час виконання покладених на них завдань і функцій, вжиття заходів контролю, моніторинг, обмін інформацією не здійснювалися, що є недотриманням вимог пункту 6 Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062.**

Як наслідок, Рахунковою палатою за результатами аудиту виявлені порушення бюджетного та чинного законодавства, що мають систематичний характер (відображено у розділі 4 Звіту). Такі **факти вказують на недієвість внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту на рівні головного розпорядника (НАДС) та розпорядника бюджетних коштів нижчого рівня ВЦПК/УШУ, чим порушено вимоги частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України, що відповідно до пункту 40 частини першої статті 116 цього Кодексу є порушенням бюджетного законодавства.**

⁶⁴ Рахунковою палатою в рамках аудиту НАДС проведено аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених НАДС на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в Українській школі урядування (ВЦПК) за 2018–2019 роки (акт від 14.07.2020 № 08-34/47).

⁶⁵ Директор ВЦПК Юрченко В. В. та в. о. директора УШУ Малащенко В. Б.

Аудитом встановлено, що протягом 2018–2019 років та I півріччя 2020 року в структурі НАДС передбачено посаду головного спеціаліста з внутрішнього аудиту (1 штатна одиниця), що не відповідає вимогам статті 26 Бюджетного кодексу України, Тому можливим є створення структурного підрозділу внутрішнього аудиту в межах граничної чисельності працівників апарату НАДС.

Протягом 2018–2019 років дослідження ефективності планування і використання бюджетних коштів, достовірності фінансової та бюджетної звітності, правильності ведення бухгалтерського обліку за КПКВК 6121020 не планувалося, і ці питання внутрішнім аудитом не охоплювалися. Мета виконання бюджетної програми 6121020 – задоволення потреб державних органів та органів місцевого самоврядування у фахівців з високим рівнем професіоналізму, спроможних компетентно і відповідально виконувати управлінські функції – залишились поза увагою внутрішнього аудиту НАДС. Зазначене створює ризики порушень бюджетного законодавства при плануванні та використанні бюджетних коштів відповідної бюджетної програми.

У червні 2020 року НАДС проведено в УШУ позаплановий внутрішній аудит ефективності «Оцінка ефективності використання коштів державного бюджету за КПКВК 6121020» за період січень–квітень 2020 року, за результатами якого затверджено⁶⁶ рекомендації як структурним підрозділам НАДС (управління фінансів та бухгалтерського обліку, відділ розміщення та виконання державного замовлення), так і керівництву УШУ, спрямовані на покращення діяльності установи, зокрема її внутрішнього контролю.

Невирішеність низки проблем з моменту проведення у 2018 році останнього аудиту, відсутність ефективної системи внутрішнього контролю зумовлює неекономне, нерезультативне, з порушенням законодавства та не за цільовим призначенням використання бюджетних коштів.

ВИСНОВКИ

1. Національним агентством України з питань державної служби не забезпечено ефективного управління, а також продуктивного, результативного та законного використання коштів державного бюджету, виділених на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування (КПКВК 6121020).

Законами про державний бюджет на 2018–2020 роки НАДС як головному розпоряднику бюджетних коштів затверджено бюджетні призначення за КПКВК 6121020 загалом в обсязі 314 321,4 тис. грн, з них: на 2018 рік – 106 300,3 тис. грн, на 2019 рік – 104 538,3 тис. грн, на

⁶⁶ Наказ НАДС від 06.07.2020 № 112-20.

2020 рік – 103 482,8 тис. гривень. Усього охоплено контролем за 2018–2019 роки та I півріччя 2020 року – 254 892,1 тис. гривень.

Аудитом встановлено, що внаслідок службової недбалості посадових осіб та недієвості системи внутрішнього контролю протягом 2018–2019 років та за I півріччя 2020 року НАДС – головним розпорядником бюджетних коштів за бюджетною програмою (КПКВК 6121020) не забезпечено:

– **належного планування на загальну суму 154 341,4 тис. грн**, у т. ч.: 18 491,5 тис. грн внаслідок визначення потреби у видатках за кодом функціональної класифікації (далі – КФК) 0950 «Післядипломна освіта» замість КФК 0133 «Інша діяльність у сфері державного управління»; 135 849,9 тис. грн – включення обсягів надходжень до спеціального фонду та видатків без детальних розрахунків та обґрунтувань;

– **використання з дотриманням бюджетного законодавства на загальну суму 117 054,7 тис. грн**, у т. ч.: 9 112,5 тис. грн внаслідок затвердження видатків та фінансування за КФК 0950 «Післядипломна освіта» замість КФК 0133 «Інша діяльність у сфері державного управління»; 91 192,0 тис. грн – затвердження видатків без детальних розрахунків та обґрунтувань; 379,5 тис. грн – неправомірного списання дебіторської заборгованості; 182,4 тис. грн – невнесення змін до паспорта бюджетної програми 6121020; 16 158,4 тис. грн використано на цілі, що не відповідають напряму використання бюджетних коштів, визначеному у паспорті бюджетної програми; 29,5 тис. грн – всупереч бюджетним призначенням, встановленим законом про Державний бюджет України, що відповідно до статті 119 Бюджетного кодексу України є нецільовим використанням бюджетних коштів;

– **використання бюджетних коштів з дотриманням цивільного, господарського та іншого законодавства у сумі 341 810,4 тис. грн, які кваліфікуються за різними ознаками правопорушень** у т. ч.: 114,2 тис. грн внаслідок неправомірного застосування до працівників з інвалідністю ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; 549,2 тис. грн – неправомірної оплати робіт з поточного та капітального ремонту; 100,8 тис. грн – неправомірного обліку на балансі бланків свідоцтв та сертифікатів; 17,0 тис. грн – нарахування та виплати заробітної плати за час перебування у відрядженні при тому, що в робочий час, за винагороду, надавались послуги згідно з цивільно-правовими договорами в містах Києві, Львові, Запоріжжі; 65 478,7 тис. грн – використання коштів на підвищення кваліфікації понад ліцензійні обсяги; 79 463,1 тис. грн – використання коштів на підвищення кваліфікації за контрактом, зобов'язання за яким не були зареєстровані в Державній казначейській службі України; 73 043,6 тис. грн внаслідок використання коштів Державного бюджету України на здобуття другої вищої освіти за державним замовленням на безоплатній основі; 123 043,6 тис. грн – використання коштів Державного бюджету України на

розміщення державного замовлення НАДС без проведення конкурсного відбору;

– **продуктивного використання 4 486,7 тис. грн**, у т. ч.: 80,0 тис. грн внаслідок необґрунтованого використання коштів на оперативну оренду; 401,5 тис. грн – оплати за поліграфічні та друкарські послуги відповідно до специфікацій, без оприбуткування на балансі такої продукції; 512,7 тис. грн – авансування підрядника на виконання будівельних робіт, а не на придбання матеріалів; 3 492,5 тис. грн – використання бюджетних коштів, спрямованих на навчання відрядованих магістрів та слухачів;

– **результативного використання 1 115,5 тис. грн**, у т. ч.: 919,3 тис. грн внаслідок використання коштів на оплату праці працівників, які не виконували завдання і посадові обов'язки, визначені посадовими інструкціями та положенням про структурний підрозділ; 196,2 тис. грн – придбання програмного забезпечення для проведення онлайн навчання, яке не використовується;

– **економного використання 25 523,8 тис. грн**, в т. ч.: 24 912,0 тис. грн внаслідок використання коштів на преміювання за відсутності затверджених нормативів; 9,6 тис. грн – перевищення дозволених розмірів преміювання; 278,1 тис. грн – оплати за цивільно-правовими договорами, які мають ознаки трудових договорів та без застосування ставок погодинної оплати; 19,4 тис. грн – безпідставної оплати екскурсій; 117,8 тис. грн – оплати послуг з харчування при наявності в структурі власних закладів харчування; 151,3 тис. грн – необґрунтованого придбання проїзних квитків працівникам; 35,6 тис. грн – оплати робіт із електрозабезпечення за наявності в структурі власної трансформаторної підстанції;

– **отримання доходів 750,3 тис. грн**, у т. ч. 379,9 тис. грн внаслідок списання дебіторської заборгованості; 370,4 тис. грн – зниження вартості проживання в гуртожитку співробітників;

– **ефективного управління на загальну суму 6 375,5 тис. грн**, що зумовило повернення зазначених коштів до державного бюджету.

2. Показники державного замовлення у 2018–2019 роках НАДС в цілому не виконано. НАДС забезпечено виконання доведених обсягів державного замовлення лише з прийому магістрів. Більше половини витрат за державним замовленням у 2018–2019 роках (2018 році – 63 відс.; 2019 – 56 відс.) здійснено з порушенням вимог статті 3 Закону України від 20.11.2012 № 5499–VI «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів» за контрактами, укладеними без проведення конкурсних процедур.

Понад третину витрат (2018 рік – 34 відс.; 2019 рік – 41 відс.) витрачено на здобуття другої вищої освіти за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління та адміністрування», що

суперечить вимогам статті 4 Закону України від 01.07.2014 № 1556–VII «Про вищу освіту».

При цьому лише 3 відс. витрат за програмою відповідають вимогам Закону 5499 та Закону № 1556. За укладеними контрактами виконано третину (2018 рік – 28 відс.; 2019 рік – 29 відс.) натуральних показників підвищення кваліфікації кадрів за державним замовленням.

Проектні показники випуску осіб на 2018–2020 роки НАДС не збиралися та не узагальнювалися, фактично такі дані формувалися НАДС самостійно на підставі затверджених обсягів прийому на рік без урахування руху контингенту протягом усього періоду навчання осіб. Формальний підхід до розміщення державного замовлення призвів до непродуктивного використання коштів у сумі 3 492,5 тис. грн, спрямованих на навчання відрахованих 235 магістрів та 1079 слухачів.

3. Відсутність Порядку розрахунку вартості підготовки за державним замовленням одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта, слухача за рівнем освіти, науковим ступенем, спеціальністю, напрямом підготовки, галуззю знань, видом економічної діяльності (для професійно-технічного навчального закладу), професією та формою навчання на плановий рік **призвела до формальної процедури формування державного замовлення за вартісними показниками**. За відсутності такого порядку, визначення середньої вартості підготовки одного фахівця (магістра) у 2018–2019 роках здійснювалося закладами вищої освіти шляхом ділення загальної суми видатків на підготовку фахівців, визначених у державних контрактах, на доведену кількість осіб, що свідчить про приховане утримання закладів вищої освіти.

4. Процедура формування складу Конкурсної комісії, встановлена пунктом 4 Порядку розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково–педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 363, у 2018–2019 роках НАДС не дотримана. Без урахування вимог пункту 8 Порядку 363, до конкурсу приймалися пропозиції ЗВО, які не відповідали встановленим НАДС вимогам Критеріїв конкурсного відбору виконавців державного замовлення. Як наслідок, протягом 2018–2019 років механізм встановлення оцінювання балів та розподіл обсягів державного замовлення залишається непрозорим. У провідних ЗВО країни державне замовлення не розміщено, або розміщено в значно менших обсягах, ніж у ЗВО, які мають нижчий рейтинг у «Топ-200 Україна 2018–2019», що свідчить про недосконалість критеріїв конкурсного відбору виконавців державного замовлення та можливу корупційну складову.

Наприклад, один із провідних закладів освіти України [Національний університет «Львівська політехніка»](#), що отримав 4–5 місця у рейтингу «Топ–200 Україна 2018, 2019», не отримав державне замовлення у 2018–2019 роках, натомість Житомирський державний технологічний університет (119 місце у рейтингу «Топ–200 Україна 2018») отримував найбільше

замовлення на підготовку магістрів та підвищення кваліфікації державних службовців.

5. У 2018–2019 роках та у I півріччі 2020 року виконання державного замовлення НАДС на підвищення кваліфікації здійснювалося без проведення конкурсного відбору 7 закладами освіти: Академією фінансового моніторингу Державної служби фінансового моніторингу України, Інститутом права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, Державною екологічною академією післядипломної освіти та управління Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Університетом менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук, Національною академією державного управління при Президентові України, Державного управління справами, Центром підвищення кваліфікації сфери управління Міністерства соціальної політики України, Українською школою урядування НАДС (у 2018 році Всеукраїнський центр підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування). **Сума витрат за укладеними НАДС державними контрактами без застосування конкурсних процедур у порушення вимог статті 3 Закону 5499 становила 123 043,6 тис. грн (у 2018 році – 53 761,5 тис. грн; у 2019 році – 50 992,6 тис. грн; за I півріччя 2020 року – 18 289,5 тис. грн), що є порушенням законодавства.**

Водночас аудитом встановлено, що за відсутності контролю НАДС двома виконавцями державного замовлення витрачено на підвищення кваліфікації осіб понад ліцензійні обсяги, за розрахунками, 65 478,70 тис. грн, що є порушенням вимог Закону України від 05.09.2017 № 2145 «Про освіту».

При цьому надання Всеукраїнським центром підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, а з 21.02.2019 – Українською школою урядування (далі – ВЦПК/УШУ) протягом 2018–2019 років освітніх послуг із професійного навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування без належним чином оформленої ліцензії ставить під сумнів правочинність виданих сертифікатів про підвищення кваліфікації.

6. НАДС як головним розпорядником, за відсутності належного контролю, до бюджетного запиту за бюджетною програмою 6121020 на 2018–2020 роки включено недостовірні дані в обсязі 105 859,9 тис. грн, що становить 30,4 відс. визначеної потреби. Обсяги надходжень до спеціального фонду також визначені в розмірі 29 990,0 тис. грн без детальних розрахунків та обґрунтувань.

Як наслідок, до кошторису НАДС на 2018–2019 роки включені видатки на загальну суму 91 192,0 тис. грн (29,0 відс. затверджених видатків за бюджетною програмою), не підтверджені детальними розрахунками та економічними обґрунтуваннями.

7. Аудитом встановлено, що у 2018 році за чотирма напрямками використання бюджетних коштів понад затверджений паспорт бюджетної

програми обсяг використано за загальним фондом 9 140,1 тис. гривень. Аналогічна тенденція зберігається у 2019 році – за сімома напрямками використання бюджетних коштів понад затверджений паспорт бюджетної програми обсяг спрямовано за загальним фондом 7 018,3 тис. гривень.

Фактичне використання бюджетних коштів на цілі, що не відповідають напрямкам використання бюджетних коштів, визначеним у паспорті бюджетної програми, відповідно до умов абзацу третього частини першої статті 119 Бюджетного кодексу України є нецільовим використанням бюджетних коштів. **Загальний обсяг використаних за бюджетною програмою 6121020 у 2018–2019 роках за нецільовим призначенням коштів понад затверджені паспорт бюджетної програми напрями становив 16 158,4 тис. гривень.**

При цьому з недотриманням вимог частини сьомої статті 23 Бюджетного кодексу України НАДС, як головним розпорядником бюджетних коштів, обгрунтоване подання до Міністерства фінансів України для здійснення перерозподілу бюджетних асигнувань, затверджених у розписі бюджету та кошторисі на 2018 рік, не направлялось.

Паспорти бюджетної програми за КПКВК 6121020 у 2019–2020 роках затверджені НАДС з порушенням термінів, встановлених частиною восьмою статті 20 Бюджетного кодексу України і пунктом 6 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.01.2003 за № 47/7368.

НАДС у порушення вимог пункту 10 розділу I Правил № 1098 **не внесені зміни до паспорта бюджетної програми 6121020 на 2019 рік у частині вилучення наряду «Проведення конкурсу «Кращий державний службовець» та підвищення кваліфікації учасників 2–го та 3–го етапу» і відповідного зменшення видатків загального фонду в сумі 182,4 тис. грн, незважаючи на втрату з 21.02.2019 чинності постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 № 1152 «Про проведення щорічного Всеукраїнського конкурсу «Кращий державний службовець».**

8. Рахункова палата констатує, що основні витрати на виконання державного замовлення з підвищення кваліфікації у 2018–2019 роках здійснювались ВЦПК/УШУ (поза конкурсом) згідно з державними контрактами, які **не були зареєстровані в Державній казначейській службі України**, чим порушено вимоги Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України 02.03.2012 № 309 зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.03.2012 за № 419/20732.

При цьому **кошти загального фонду державного бюджету щомісячно перераховувалися ВЦПК/УШУ не за актами наданих послуг, а згідно з помісячним планом асигнувань відповідно до кошторису за КПКВК 6121020, що свідчить про утримання ВЦПК/УШУ як установи**

сфери управління НАДС, а не як виконавця державного замовлення з підвищення кваліфікації державних службовців.

Отже, спрямовані НАДС до ВЦПК/УШУ у 2018–2019 роках кошти загального фонду державного бюджету за КПКВК 6121020 в сумі **79 463,1 тис. грн** (2018 рік – 40 978,1 тис. грн; 2019 рік – 38 485,0 тис. грн) **були використані з порушенням вимог статті 3 Закону 5499.**

Невиконання НАДС упродовж 2018–2019 років у повному обсязі повноважень головного розпорядника, визначених пунктами 7, 9 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України, призвело до використання УШУ коштів державного бюджету за КПКВК 6121020 з порушенням чинного законодавства на суму 1 144,3 тис. грн, незаконно – 17,0 тис. грн, не за цільовим призначенням – 29,5 тис. грн, недоотримано доходів у розмірі 750,3 тис. грн, неекономно використано 26 036,9 тис. грн, непродуктивно – 481,5 тис. грн, нерезультативно – 1 115,5 тис. грн, а також допущено неефективне управління бюджетними асигнуваннями на суму 6 375,5 тис. гривень.

Паспорти бюджетної програми затверджувалися за відсутності розроблення методики розрахунку результативних показників. Як наслідок, затверджені в паспорті бюджетної програми 6121020 результативні показники не дають змоги здійснити оцінку відповідності показників затрат показникам продукту, ефективності та якості.

9. Здійснені у 2018–2019 роках та I півріччі 2020 року видатки ВЦПК/УШУ за спеціальним фондом у загальній сумі 14 266,0 тис. грн жодним чином не відображалися на вартісних показниках надання послуг з підвищення кваліфікації, що є додатковим навантаженням на державний бюджет. Отже, під час розрахунку вартості навчання кошти, отримані УШУ до спеціального фонду, мають бути скориговані з коштами загального фонду.

10. Аналіз нормативно-правового врегулювання питань державного замовлення щодо здобуття другої вищої освіти на безоплатній основі показав, що існувала колізія законодавства (неузгодженість положень абзацу другого частини першої статті 4 Закону № 1556 та частини другої статті 48 Закону України «Про державну службу»), коли у 2018–2019 роках отримувати вищу освіту за державним замовленням на безоплатній основі можливо було лише за умови здобуття її вперше. При цьому існували певні неузгодженості визначення повноваження НАДС щодо формування пропозиції і розміщення державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою. Аудитом встановлено, що кошти Державного бюджету України на здобуття другої вищої освіти на безоплатній основі – за державним замовленням в умовах правової неузгодженості протягом 2018 – 2019 років використано у розмірі 73 043,6 тис. гривень.

Крім того, прийняття Кабінетом Міністрів України окремих постанов, якими дозволялося здійснення державного замовлення без проведення конкурсного відбору у супереч законотворчості України, призвело до

використання коштів загального фонду державного бюджету в сумі 123 043,6 тис. грн, що є порушенням законодавства.

11. Незважаючи на організацію НАДС у 2018–2019 роках та за I півріччя 2020 року внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, НАДС не забезпечено їх здійснення у структурних підрозділах НАДС та підвідомчій організації – Українській школі урядування. Станом на 01.07.2020 наказами Голови НАДС затверджено лише чотири адміністративних регламенти у структурних підрозділах НАДС. Жодних внутрішніх документів, спрямованих на забезпечення функціонування елементів внутрішнього контролю, УШУ не розроблялося і не затверджувалося, що є недотриманням вимог пункту 6 Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062.

Як наслідок, виявлені аудитом порушення бюджетного та чинного законодавства мають систематичний характер та вказують на недієвість системи внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту на рівні головного розпорядника (НАДС) та розпорядника бюджетних коштів нижчого рівня ВЦПК/УШУ, чим порушено вимоги частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України, що відповідно до пункту 40 частини першої статті 116 цього Кодексу є порушенням бюджетного законодавства.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, поінформувати Верховну Раду України.

2. Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, поінформувати Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування; Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій; Комітет Верховної Ради України з питань бюджету.

3. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Національному агентству України з питань державної служби на професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України та рекомендувати:

– визнати такими, що втратили чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 29.07.2009 № 789, якою затверджено Порядок прийому на навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» галузі знань «Публічне управління

та адміністрування», а також пункт 34 Положення про Національне агентство України з питань державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 500;

- зобов’язати МОН, Мінекономіки і Мінфін затвердити порядок розрахунку закладами та установами вартості підготовки за державним замовленням одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта, слухача за рівнем освіти, науковим ступенем, спеціальністю, напрямом підготовки, галуззю знань, видом економічної діяльності (для професійно-технічного навчального закладу), професією та формою навчання на плановий рік, як визначено пунктом 3 «Методики розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта» затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2013 № 346;

- внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 27.09.2016 № 674 «Деякі питання реформування системи професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування» та зобов’язати НАДС припинити практику розміщення державного замовлення на підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування без застосування конкурсних процедур та здійснювати розміщення державного замовлення виключно на конкурсних засадах відповідно до вимог статті 3 Закону України від 20.11.2012 № 5499–VI «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів».

4. Повідомити Національну поліцію України та Державне бюро розслідувань про виявлені під час аудиту ознаки кримінального правопорушення, шляхом направлення відповідних актів, складених за результатами аудиту.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати НАДС та запропонувати:

- забезпечити здійснення узагальнення та аналіз проєктних показників державного замовлення з випуску осіб з урахуванням руху контингенту державних службовців;

- забезпечити дотримання процедури формування складу Конкурсної комісії;

- з метою підвищення ефективності удосконалити конкурсну процедуру відбору виконавців державного замовлення, в тому числі шляхом застосування якісно нових критеріїв конкурсного відбору виконавців державного замовлення;

- забезпечити діяльність УШУ згідно з визначеними Положенням про УШУ функціями як виконавця бюджетної програми 6121020;

- забезпечити розміщення державного замовлення серед виконавців, що мають належним чином оформлену ліцензію, та виключно в межах ліцензійних обсягів;

- забезпечити ефективне управління бюджетними коштами та не допускати повернення невикористаних виділених асигнувань до державного бюджету;

- забезпечити при складанні бюджетних запитів на наступні бюджетні періоди обґрунтування потреби у бюджетних коштах;

- при складанні бюджетних запитів, затвердженні паспортів бюджетної програми 6121020 не допускати в подальшому порушень Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України «Про результативні показники бюджетної програми» від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.12.2010 за № 1353/18648, та забезпечити затвердження результативних показників, які б дали змогу належно оцінити відповідність показників затрат показникам продукту й ефективності в розрізі бюджетної програми;

- вжити заходів щодо забезпечення роботи структурних підрозділів НАДС в частині виконання планів роботи та показників паспорта бюджетної програми, які безпосередньо стосуються виконання покладених на них завдань;

- створити структурний підрозділ з внутрішнього аудиту відповідно до вимог законодавства;

- вжити належних заходів для налагодження внутрішнього контролю (аудиту) за використанням бюджетних коштів;

- забезпечити усунення виявлених порушень і недоліків;

- розглянути питання щодо порушення питання притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб НАДС та Української школи урядування;

- у встановленому законодавством порядку інформувати Рахункову палату про стан виконання наданих за результатами аудиту рекомендацій.

6. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Українській школі урядування та запропонувати:

- забезпечити усунення виявлених порушень і недоліків;

- розглянути питання щодо порушення питання притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб УШУ;

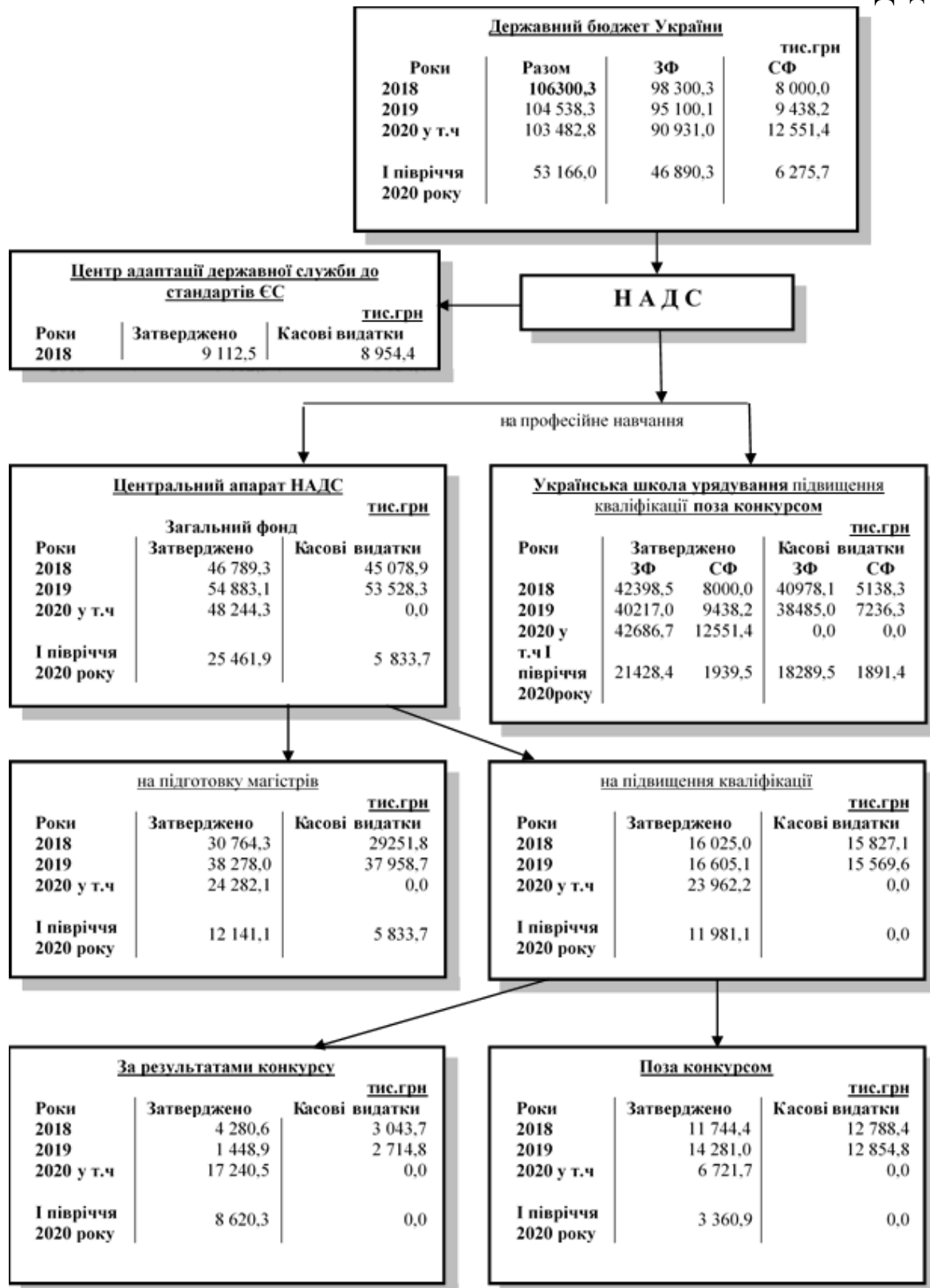
- у встановленому законодавством порядку інформувати Рахункову палату про стан виконання наданих за результатами аудиту рекомендацій.

Член Рахункової палати

А. М. Дідик

ДОДАТКИ

Додаток 1

Схема

руху коштів Державного бюджету України, виділених НАДС за бюджетною програмою 6121020 протягом 2018–2019 років та I півріччя 2020 року

**Затверджені НАДС паспортом бюджетної програми 6121020 напрями
використання бюджетних коштів та касових видатків на 2018 рік**

(тис. грн)

№	Напрями використання	всього	у т. ч.		з них за виконавцями			Центр адаптації
			ЗФ	СФ	апарат НАДС	УШУ		
						ЗФ	СФ	
Підготовка магістрів								
1	Підготовка магістрів за спеціальністю «Державне управління» галузі знань «Державне управління» в НАДУ							
	затверджено	437,2	437,2		437,2			
	касові видатки	405,8	405,8		405,8			
	відхилення	–31,4	–31,4		–31,4			
2	Підготовка магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (державні службовці, посади яких належать до 6–9 груп оплати праці, посадові особи місцевого самоврядування, посади яких віднесено до 5–7 категорії посад) Державне управління галузі знань «Державне управління» в НАДУ							
	затверджено	30327,1	30327,1		30327,1			
	касові видатки	28846	28846		28846			
	відхилення	–1481,1	–1481,1		–1481,1			
Підвищення кваліфікації державних службовців								
3	Підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання корупції							
	затверджено	2950,1	2950,1		2950,1			
	касові видатки	2823,1	2823,1		2823,1			
	відхилення	–127	–127		–127			
4	Підвищення кваліфікації державних службовців, посади яких належать до 1–5 групи оплати праці, і посадових осіб місцевого самоврядування, посади яких віднесено до 1–4 категорій посад в органах місцевого самоврядування, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників							
	затверджено	4100	4100		4100			
	касові видатки	4100	4100		4100			
	відхилення	0	0		0			
5	Підвищення кваліфікації за тренінговими програмами державних службовців з питань управління фінансами							
	затверджено	941,5	941,5		941,5			
	касові видатки	870,6	870,6		870,6			
	відхилення	–70,9	–70,9		–70,9			
6	Підвищення кваліфікації державних службовців структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій з питань соціального захисту населення, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінсоцполітики							
	затверджено	1690,9	1690,9		1690,9			
	касові видатки	1690,9	1690,9		1690,9			
	відхилення	0	0		0			
7	Підвищення кваліфікації державних службовців відділів (управлінь) освіти виконавчих органів влади							
	затверджено	545	545		545			
	касові видатки	545	545		545			
	відхилення	0	0		0			
8	Підвищення кваліфікації державних службовців органів юстиції, юридичних служб міністерств, інших центральних органів виконавчої влади							
	затверджено	3177,2	3177,2		3177,2			
	касові видатки	3177,2	3177,2		3177,2			
	відхилення	0	0		0			

№	Напрями використання	всього	у т.ч.		з них за виконавцями			
			ЗФ	СФ	апарат НАДС	УШУ		Центр адаптації
						ЗФ	СФ	
9	Підвищення кваліфікації державних службовців з питань фінансового моніторингу в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму							
	затверджено	2431,2	2431,2		2431,2			
	касові видатки	2431,2	2431,2		2431,2			
	відхилення	0	0		0			
10	Підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з питань екологічного управління							
	затверджено	189,1	189,1		189,1			
	касові видатки	189,1	189,1		189,1			
	відхилення	0	0		0			
11	Підвищення кваліфікації державних службовців Державної фіскальної служби України							
	затверджено	10613,8	10613,8			10613,8		
	касові видатки	12954,9	12954,9			12954,9		
	відхилення	2341,1	2341,1			2341,1		
12	Підвищення кваліфікації державних службовців, які займають посади категорії А, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників							
	затверджено	488,5	488,5			488,5		
	касові видатки	275,8	275,8			275,8		
	відхилення	-212,7	-212,7			-212,7		
13	Підвищення кваліфікації керівників служб управління персоналом							
	затверджено	3664,1	3664,1			3664,1		
	касові видатки	1390,7	1390,7			1390,7		
	відхилення	-2273,4	-2273,4			-2273,4		
14	Підвищення кваліфікації державних службовців центральних органів виконавчої влади, посади яких належать до 6–9 груп оплати праці							
	затверджено	3810,6	3810,6			3810,6		
	касові видатки	7553,1	7553,1			7553,1		
	відхилення	3742,5	3742,5			3742,5		
15	Підвищення кваліфікації уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції							
	затверджено	975,1	975,1			975,1		
	касові видатки	1355,5	1355,5			1355,5		
	відхилення	380,4	380,4			380,4		
16	Підвищення кваліфікації державних службовців рівня володіння державною мовою							
	затверджено	2602	2602			2602		
	касові видатки	5278,1	5278,1			5278,1		
	відхилення	2676,1	2676,1			2676,1		
17	Підвищення кваліфікації за тренінговими програмами для фахівців з питань реформ							
	затверджено	2444	2444			2444		
	касові видатки	1828,9	1828,9			1828,9		
	відхилення	-615,1	-615,1			-615,1		
18	Проведення тренінгів для державних службовців, які є членами конкурсних комісій для відбору осіб на зайняття посад фахівців з питань реформ							
	затверджено	223,8	223,8			223,8		
	касові видатки	33,7	33,7			33,7		
	відхилення	-190,1	-190,1			-190,1		
19	Підвищення кваліфікації з іноземних мов державних службовців центральних органів виконавчої влади							
	затверджено	9656,1	9656,1			9656,1		
	касові видатки	4339,4	4339,4			4339,4		
	відхилення	-5316,7	-5316,7			-5316,7		

№	Напрями використання	всього	у т. ч.		апарат НАДС	з них за виконавцями		Центр адаптації
			ЗФ	СФ		УШУ		
						ЗФ	СФ	
20	Проведення конкурсу «Кращий державний службовець» та підвищення кваліфікації учасників 3–го етапу конкурсу							
	затверджено	220,5	220,5			220,5		
	касові видатки	200,1	200,1			200,1		
	відхилення	–20,4	–20,4			–20,4		
21	Організація додаткової господарської діяльності							
	затверджено	6000		6000			6000	
	касові видатки	4933,1		4933,1			4933,1	
	відхилення	–1066,9		–1066,9			–1066,9	
22	Проведення капітального ремонту будівель Всеукраїнського центру підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування							
	затверджено	7000	5000	2000		5000	2000	
	касові видатки	3980,1	3774,9	205,2		3774,9	205,2	
	відхилення	–3019,9	–1225,1	–1794,8		–1225,1	–1794,8	
23	Впровадження інструменту інституційної розбудови Twinning SIGMA, забезпечення діяльності Адміністративного офісу Twinning							
	затверджено	3229	3229					3229
	касові видатки	3215,1	3215,1					3215,1
	відхилення	–13,9	–13,9					–13,9
24	Методично–консультативне супроводження впровадження Закону України «Про державну службу», зокрема через проведення семінарів, круглих столів з питань управління людськими ресурсами на державній службі							
	затверджено	1088,5	1088,5					1088,5
	касові видатки	1075	1075					1075
	відхилення	–13,5	–13,5					–13,5
25	Впровадження інструменту інституційної розбудови TAIEH							
	затверджено	1015,8	1015,8					1015,8
	касові видатки	990,9	990,9					990,9
	відхилення	–24,9	–24,9					–24,9
26	Проведення семінарів, круглих столів, конференцій з питань адаптації державної служби до стандартів ЄС, європейської та євроатлантичної інтеграції							
	затверджено	1262,9	1262,9					1262,9
	касові видатки	1249,1	1249,1					1249,1
	відхилення	–13,8	–13,8					–13,8
27	Участь у закордонних заходах міжнародного співробітництва (ОЕСР, ОЧС та ін.) у сфері державного управління та державної служби							
	затверджено	370,8	370,8					370,8
	касові видатки	362,9	362,9					362,9
	відхилення	–7,9	–7,9					–7,9
28	Супроводження міжнародних проєктів з питань державного управління та державної служби							
	затверджено	402,1	402,1					402,1
	касові видатки	393,8	393,8					393,8
	відхилення	–8,3	–8,3					–8,3
29	Сплата членського внеску Комітету з питань державного управління Організації економічного співробітництва та розвитку							
	затверджено	370	370					370
	касові видатки	332,6	332,6					332,6
	відхилення	–37,4	–37,4					–37,4
30	Участь у реалізації Програми «Україна-НАТО» з професійного розвитку цивільного персоналу сектору безпеки і оборони							
	затверджено	343,3	343,3					343,3

Продовження додатка 2

№	Напрями використання	всього	у т.ч.		з них за виконавцями			
			ЗФ	СФ	апарат НАДС	УШУ		Центр адаптації
						ЗФ	СФ	
	касові видатки	334,6	334,6					334,6
	відхилення	-8,7	-8,7					-8,7
31	Інформаційно-аналітичне та методичне забезпечення реформування державного управління і державної служби та їх адаптації до стандартів ЄС							
	затверджено	1030,1	1030,1					1030,1
	касові видатки	1000,4	1000,4					1000,4
	відхилення	-29,7	-29,7					-29,7
32	Підвищення кваліфікації державних службовців з питань інформаційно-комунікаційних технологій							
	затверджено	2700	2700			2700,0		
	касові видатки	1993	1993			1993		
	відхилення	-707	-707			-707		
	Разом							
	затверджено	106300,3	98300,3	8000,0	46789,3	42398,5	8000,0	9112,5
	касові видатки	100149,7	95011,4	5138,3	45078,9	40978,1	5138,3	8954,4
	відхилення	-6150,6	-3288,9	-2861,7	-1710,4	-1420,4	-2861,7	-158,1
	Перевищення касових видатків над затвердженими	9140,1	9140,1	0		9140,1	0	0
	Зменшення	-15290,7	-12429,0	-2861,7	-1710,4	-10560,5	-2861,7	-158,1

**Затверджені паспортом бюджетної програми 6121020 НАДС напрями
використання бюджетних коштів та касових видатків на 2019 рік
(тис. грн)**

№	Напрями використання	всього	у т. ч.		з них за виконавцями		
			ЗФ	СФ	апарат НАДС ЗФ	УШУ	
						ЗФ	СФ
	Підготовка магістрів						
1	Підготовка магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (державні службовці, посади яких належать до 6–9 групи оплати праці, посадові особи місцевого самоврядування, посади яких віднесено до 5–7 категорій посад))						
	затверджено	38278	38278	0	38278		
	касові видатки	37958,7	37958,7		37958,7		
	відхилення	–319,3	–319,3		–319,3		
	Підвищення кваліфікації державних службовців						
2	Підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників з питань запобігання корупції						
	затверджено	2624,6	2624,6		2624,6		
	касові видатки	1888,3	1888,3		1888,3		
	відхилення	–736,3	–736,3		–736,3		
3	Підвищення кваліфікації державних службовців, посади яких належать до 1–5 групи оплати праці, і посадових осіб місцевого самоврядування, посади яких віднесено до 1–4 категорій посад в органах місцевого самоврядування, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників						
	затверджено	3067	3067		3067		
	касові видатки	2985,1	2985,1		2985,1		
	відхилення	–81,9	–81,9		–81,9		
4	Підвищення кваліфікації службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, посади яких віднесено до 1–4 категорій посад в органах місцевого самоврядування, з питань управління фінансами						
	затверджено	1381,8	1381,8		1381,8		
	касові видатки	1173,7	1173,7		1173,7		
	відхилення	–208,1	–208,1		–208,1		
5	Підвищення кваліфікації державних службовців структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій з питань соціального захисту населення, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінсоцполітики						
	затверджено	1969,2	1969,2		1969,2		
	касові видатки	1969,2	1969,2		1969,2		
	відхилення	0	0		0		
6	Підвищення кваліфікації державних службовців органів юстиції, юридичних служб міністерств, інших центральних органів виконавчої влади						
	затверджено	3773	3773		3773		
	касові видатки	3773	3773		3773		
	відхилення	0	0		0		
7	Підвищення кваліфікації державних службовців з питань фінансового моніторингу в сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення						
	затверджено	3082	3082		3082		
	касові видатки	3082	3082		3082		

№	Напрями використання	всього	у т. ч.		з них за виконавцями		
			ЗФ	СФ	Апарат НАДС (ЗФ)	УШУ	
						ЗФ	СФ
	відхилення	0	0		0		
8	Підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з питань екологічного управління						
	затверджено	237,5	237,5		237,5		
	касові видатки	228,3	228,3		228,3		
	відхилення	-9,2	-9,2		-9,2		
9	Підвищення кваліфікації державних службовців відділів (управлінь) освіти виконавчих органів влади						
	затверджено	470	470		470		
	касові видатки	470	470		470		
	відхилення	0	0		0		
10	Підвищення кваліфікації з іноземних мов державних службовців центральних органів виконавчої влади та інших державних органів						
	затверджено	6638	6638			6638	
	касові видатки	4907,3	4907,3			4907,3	
	відхилення	-1730,7	-1730,7			-1730,7	
11	Підвищення кваліфікації державних службовців Державної фіскальної служби України						
	затверджено	10360,1	10360,1			10360,1	
	касові видатки	5046	5046			5046	
	відхилення	-5314,1	-5314,1			-5314,1	
12	Підвищення кваліфікації державних службовців, які займають посади категорії "А", голів місцевих держадміністрацій, їх перших заступників та заступників						
	затверджено	663,6	663,6			663,6	
	касові видатки	152,6	152,6			152,6	
	відхилення	-511	-511			-511	
13	Підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з питань управління персоналом						
	затверджено	3073,7	3073,7			3073,7	
	касові видатки	3832,6	3832,6			3832,6	
	відхилення	758,9	758,9			758,9	
14	Підвищення кваліфікації державними службовцями рівня володіння державною мовою						
	затверджено	4152,7	4152,7			4152,7	
	касові видатки	6030,6	6030,6			6030,6	
	відхилення	1877,9	1877,9			1877,9	
15	Підвищення кваліфікації державних службовців центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, посади яких належать до 6–9 групи оплати праці						
	затверджено	7332,1	7332,1			7332,1	
	касові видатки	10396,1	10396,1			10396,1	
	відхилення	3064	3064			3064	
16	Підвищення кваліфікації уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції						
	затверджено	3722,7	3722,7			3722,7	
	касові видатки	2759,1	2759,1			2759,1	
	відхилення	-963,6	-963,6			-963,6	
17	Проведення конкурсу «Кращий державний службовець» та підвищення кваліфікації учасників 3-го етапу конкурсу						
	затверджено	182,4	182,4			182,4	

№	Напрями використання	всього	у т. ч.		з них за виконавцями		
			ЗФ	СФ	апарат НАДС (ЗФ)	УШУ	
						ЗФ	СФ
	касові видатки	0	0			0	
	відхилення	-182,4	-182,4			-182,4	
18	Підвищення кваліфікації за тренінговими програмами для фахівців з питань реформ						
	затверджено	1600,3	1600,3			1600,3	
	касові видатки	2855	2855			2855	
	відхилення	1254,7	1254,7			1254,7	
19	Підвищення кваліфікації державних службовців з питань забезпечення права та інтересів осіб з інвалідністю						
	затверджено	59,8	59,8			59,8	
	касові видатки	72,1	72,1			72,1	
	відхилення	12,3	12,3			12,3	
20	Підвищення кваліфікації державних службовців з питань гендерної політики						
	затверджено	39,9	39,9			39,9	
	касові видатки	45,9	45,9			45,9	
	відхилення	6	6			6	
21	Підвищення кваліфікації державних службовців з питань європейської та євроатлантичної інтеграції						
	затверджено	78,4	78,4			78,4	
	касові видатки	122,9	122,9			122,9	
	відхилення	44,5	44,5			44,5	
22	Підвищення кваліфікації держслужбовців з питань стратегічних комунікацій						
	затверджено	79,7	79,7			79,7	
	касові видатки	78,6	78,6			78,6	
	відхилення	-1,1	-1,1			-1,1	
	Інші напрями						
23	Організація додаткової господарської діяльності						
	затверджено	7738,2		7738,2		0	7738,2
	касові видатки	6392,2		6392,2			6392,2
	відхилення	-1346		-1346			-1346
24	Проведення капітального ремонту будівель ВЦПК						
	затверджено	3893,7	2193,7	1700		2193,7	1700
	касові видатки	3030,3	2186,2	844,1		2186,2	844,1
	відхилення	-863,4	-7,5	-855,9		-7,5	-855,9
25	Проведення тренінгів для державних службовців, які є членами конкурсних комісій для відбору осіб на зайняття посад фахівців з питань реформ						
	затверджено	39,9	39,9			39,9	
	касові видатки	0	0			0	
	відхилення	-39,9	-39,9		0	-39,9	
	Разом затверджено	104538,3	95100,1	9438,2	54883,1	40217,0	9438,2
	касові видатки	99249,6	92013,3	7236,3	53528,3	38485,0	7236,3
	Відхилення	-5288,7	-3086,8	-2201,9	-1354,8	-1732,0	2201,9
	Зменшення	-12307	-10105,1	-2201,9	-1354,8	-1732,0	-2201,9
	Перевищення касових видатків над затвердженими	7018,3	7018,3	0	7018,3	0	0

Укладені державні контракти без застосування
процедури конкурсного відбору у 2018–2019 роках

№ з/п	Виконавець	Напрямок використання бюджетних коштів	2018 рік				2019 рік			
			за контрактом		фактично виконано		за контрактом		фактично виконано	
			Кількість слухачів, осіб	тис. грн	Кількість слухачів, осіб	тис. грн	Кількість слухачів, осіб	тис. грн	Кількість слухачів, осіб	тис. грн
1.	Академія фінансового моніторингу Державної служби фінансового моніторингу України	Підвищення кваліфікації державних службовців з питань фінансового моніторингу у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення	600	2431,2	600	2431,2	800	3082,0	800	3082,0
2.	Інститут права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України	Підвищення кваліфікації державних службовців органів юстиції, юридичних служб міністерств, інших центральних органів виконавчої влади	1 500	3177,2	1 500	3177,2	1600	3773,0	1 600	3773,0

№ з/п	Виконавець	Напрямок використання бюджетних коштів	2018 рік				2019 рік			
			за контрактом		фактично виконано		за контрактом		фактично виконано	
			Кількість слухачів, осіб	тис. грн	Кількість слухачів, осіб	тис. грн	Кількість слухачів, осіб	тис. грн	Кількість слухачів, осіб	тис. грн
3	Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України	Підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування з питань екологічного управління	340	189,1	340	189,1	340	237,5	340	228,3
4	Університет менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук	Підвищення кваліфікації державних службовців відділів (управлінь) освіти виконавчих органів влади	239	545,0	239	545,0	200	470,0	200	470,0
5	Національна академія державного управління при Президентові України Державного управління справами	Підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування, посади яких віднесено до 1–4 категорій посад в органах місцевого самоврядування	4 000	4100,0	4 185	4100,0	2953	3067,0	3 066	2985,1
		Підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання корупції	4100	650,0	4100	650,0	–	–	–	–

№ з/п	Виконавець	Напрямок використання бюджетних коштів	2018 рік				2019 рік			
			за контрактом		фактично виконано		за контрактом		фактично виконано	
			Кількість слухачів, осіб	тис. грн	Кількість слухачів, осіб	тис. грн	Кількість слухачів, осіб	тис. грн	Кількість слухачів, осіб	тис. грн
6	Центр підвищення кваліфікації сфери управління Міністерства соціальної політики України	Підвищення кваліфікації державних службовців структурних підрозділів місцевих держадміністрацій з питань соціального захисту населення, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінсоцполітики	900	1690,9	900	1690,9	900	1969,2	900	1969,2
7.	Всеукраїнський центр підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування НАДС, в 2019 році правонаступник – Українська школа урядування	Підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування (2018 рік – 11 напрямів; 2019 рік – 14 напрямів)	11751	42398,5	11156	40978,1	12821	40217,0	10661	38485,0
		Всього	23430	55181,9	23001	53761,5	19614	72725,5	17567	50992,6